

LAND ZIJDE

Stichting Landzijde JAARVERSLAG 2019

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Profiel van de organisatie	
2.1 Algemene identificatiegegevens	5
2.2 Structuur van de organisatie	5
2.3. Kerngegevens	6
2.3.1 Hoofdactiviteiten	6
2.3.2 Cliënten, capaciteit, productie, personeel en opbrengsten	7
2.3.3 Werkgebieden	11
2.4 Samenwerkingsrelaties	12
3. Bestuur, toezicht, bedrijfsvoering en medezeggenschap	
3.1.1 Normen voor goed bestuur	15
3.1.2 Raad van Bestuur / Toezichthouders	15
3.2 Bedrijfsvoering	17
3.3 Cliëntenraad en de WMO ambassadeurs	18
3.4 Raad van Advies	18
4. Beleid, inspanningen en prestaties	
4.1 Grondhouding	23
4.2 Algemeen beleid	23
4.3 Kwaliteitsbeleid	25
4.4 Kwaliteitsbeleid ten aanzien van cliënten	27
4.4.1 Uitslag jaarlijks Kwaliteitsonderzoek	29
4.4.2 Klachten en Meldingen Incidenten Deelnemer	31
4.4.3 Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld	33
4.4.4 Toegankelijkheid	33
4.4.5 Veiligheid	33
4.5 Kwaliteit ten aanzien van medewerkers	35
4.5.1 Personeelsbeleid	35
4.5.2 Evaluaties met de zorgboeren	36
4.5.3 Kwaliteit van het werk	37
4.6 Materiële controles	37
4.7 Samenleving	37
4.7.1 SROI	39
4.8 Meerjarenbeleid	40
4.9 Financieel beleid	42
4.10 Projecten	43
4.11 Kwekerij Osdorp	45
4.12 De voornaamste risico's en onzekerheden	46
4.13 Risico's en onzekerheden ten gevolge van het COVID-19 virus.	47
5. Bijlagen	
A Aangesloten zorgboerderijen 2019	52

1. Voorwoord

In de voor u liggende jaarverantwoording beschrijft Stichting Landzijde haar activiteiten betreffende het jaar 2019.

Van buiten word je beter in contact met wind, regen, aarde en groen. Dat is onze grondhouding en zorgvisie. Landzijde is een zorginstelling met meer dan 110 aangesloten agrarische bedrijven waar, voor mensen die dat nodig hebben, genieten, leren en werken wordt gecombineerd.

Elke dag van waarde is wat ons drijft. Mensen willen van betekenis zijn, voor zichzelf en voor anderen. Actief bezig zijn geeft zin en een verhaal om te vertellen. Actief bezig zijn betekent ook meer structuur in je leven en een betere conditie, waardoor je weer beter voor jezelf kunt zorgen en mee kunt doen op de boerderij én in je eigen omgeving.

Op de boerderij is ruimte voor veel verschillende activiteiten, met echt werk in een groene prikkelarme omgeving. Er is contact met dieren en planten en de begeleiding is persoonsgericht en op maat. Boerderijen zijn op een geweldige manier in staat mensen mee te laten doen op hun eigen niveau en vanuit hun eigen kracht. Er wordt uitgegaan van wat kan en niet welke belemmeringen er zijn. Juist de 'gezonde boerenverstand benadering' is voor deelnemers heel verfrissend en stimulerend om tot rust te komen, te herstellen en actief te worden. Sociale contacten aan te gaan, te leren of te leren werken, op en als het kan daarna buiten de boerderij.

Wij zijn trots op onze boeren. Met passie en levenservaring en vooral met kennis en kunde hoe zij hun omgeving kunnen gebruiken, organiseren zij op jaarbasis voor bijna 2000 deelnemers een betekenisvolle dagbesteding. Landzijde ondersteunt de boeren met een team van onder andere zorgcoördinatoren, regiocoördinatoren en administratie. Met ondernemersgeest en in samenwerking bundelen we onze krachten en investeren in kwaliteit, vakmanschap en ontwikkeling om elke dag samen van waarde te kunnen zijn.

We zijn ook trots dat we zijn verhuisd naar een, voor ons, nieuw kantoorpand waarbij we de kantoorinrichting en de ICT hebben kunnen moderniseren om aan alle hedendaagse normen te kunnen voldoen en om zo nodig ook weer als organisatie door te kunnen groeien. Het is een licht, transparant en opgeruimd kantoor horend bij de stijl en cultuur van Landzijde. Met warmte denken we terug aan het weeshuis, dat 10 jaar lang een warm en vertrouwd nest was.

Johan Zandberg en Hillie Faber, Raad van Bestuur

Kwalitatief goede dagbesteding

PROFIEL VAN DE ORGANISATIE

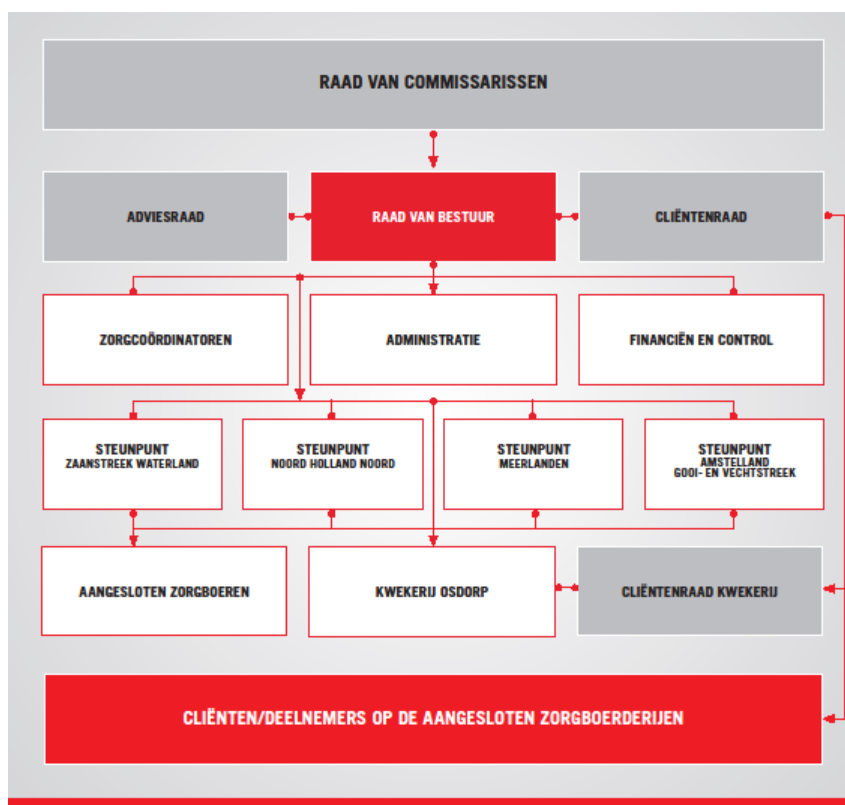
2. Profiel van de organisatie

2.1 Algemene identificatiegegevens

Naam verslagleggende rechtspersoon	Stichting Landzijde
Adres	Stationsweg 36
Postcode	1441 EJ
Plaats	Purmerend
Telefoonnummer	0229-474118
Identificatienummer Kamer van Koophandel	37121910
AGB-code	73731402; 73731620; 73736786
E-mailadres	info@landzijde.nl
Internetpagina	www.landzijde.nl

2.2 Structuur van de organisatie

Landzijde is als zelfstandige stichting opgericht in 2005. De stichting wordt aangestuurd door een tweehoofdige Raad van Bestuur en een Raad van Commissarissen houdt toezicht.

Afb. Organogram 2019

Medezeggenschap wordt vorm gegeven door een Raad van Advies, bestaande uit deelnemende boeren en een Centrale Cliëntenraad waarin cliënten en naasten van een cliënt zitting hebben. Naast deze centrale raden is er ook een cliëntenraad actief op de zorglocatie Kwekerij Osdorp.

Het doel van de stichting is om kwalitatief goede dagbesteding, passend bij de doelen zoals deze in WLZ en WMO zijn vastgelegd, te leveren op de bij de stichting aangesloten agrarische bedrijven.

Het werkgebied van Landzijde is Noord-Holland.

Sinds 2003 is Landzijde toegelaten als zorginstelling, toen nog vallend onder de Stichting Plattelandsvernieuwing Beemster. Landzijde heeft sinds 2004 een WLZ (voorheen AWBZ) toelating voor de functie Begeleiding, en sinds november 2010 ook voor de functie Behandeling. Jaarlijks maakt Landzijde productieafspraken met de zorgkantoren VGZ, Zilveren Kruis en Zorg en Zekerheid. In 2019 had Landzijde in het kader van WMO, Beschermd Wonen en Jeugdhulp raamovereenkomsten met alle 46 gemeenten in Noord-Holland en 5 buiten Noord-Holland.

2.3. Kerngegevens

2.3.1 Hoofdactiviteiten

Landzijde biedt mensen met heel verschillende ondersteuningsvragen een prettige leerzame dagbesteding in de vorm van werk c.q. zorgarrangement waaronder logeren in de agrarische sector. Een centrale rol in deze is toegedeeld aan de boer(in) die hierbij vanuit Landzijde wordt ondersteund door een team van zorgcoördinatoren, regiocoördinatoren en de administratie.

Bij Stichting Landzijde zijn 113 agrarische bedrijven uit Noord Holland aangesloten. Door het grote aanbod van boerderijen kan Landzijde cliënten vrijwel altijd dicht bij hun eigen woonomgeving een passend aanbod doen. Uiteraard moet er sprake zijn van een indicatie om gebruik te kunnen maken van zorg in het kader van het PGB, de WLZ of de WMO voor de functie Begeleiding of Kortdurend Verblijf.

Landzijde ondersteunt de zorgboerderijen bij de uitvoering van de dagbesteding en voert beleid om de dagbesteding op kwalitatief hoog niveau te houden. *Elke dag van waarde zijn* is de missie van Stichting Landzijde en haar zorgboerderijen. Landzijde wil en kan belangrijk zijn voor mensen, die elk om hun eigen reden, juist ons nodig hebben om gestimuleerd te worden actief te zijn, stabiel te blijven, zich te ontwikkelen, tot rust te komen, te genieten of om de stap naar een (meer) zelfstandige plek in de maatschappij te kunnen maken.

2.3.2 Cliënten, capaciteit, productie, personeel en opbrengsten

Productie volgens afspraak met zorgkantoren en gemeenten:

	Financiering	Omzet 2019	Omzet 2018
	WLZ	2.864.487	1.951.059*
	Voorziening overproductie WLZ	-83.405	-331.500
	Correctie WLZ voorgaande jaren	327.713	126.829
	WMO	6.805.844	6.313.105
	Beschermd Wonen (dagbesteding)	24.990	40.690
	Correctie WMO budget voorgaande jaren	6.935	-91.483
	Jeugdwet	1.771.287	1.593.989
	Opbrengst JW toegekend aan BGL	-206.411	-103.235
	PGB	835.646	839.949
	Onderaannemerschap	2.159.611	2.377.958
	Totaal omzet zorg	14.506.666	12.717.361

* De overproductie van € 83.405,- is als omzet opgenomen omdat wij er van uit gaan dat dit alsnog vergoed wordt door de NZA. Toch is er direct een voorziening getroffen ten behoeve van dit bedrag waardoor het derhalve geen invloed heeft op het resultaat van 2019. Vergoeding van deze productie zal daarom bij het resultaat 2020 zichtbaar worden.

De WLZ productieafspraken zijn gemaakt met VGZ, Zilveren Kruis en Zorg en Zekerheid. De productietoekenning is in de beschikking verhoogd tot €2.781.082,-

De definitieve nacalculatie over het jaar 2019 laat een productie van € 2.864.487,- zien.

Deze zorg is geleverd in het kader van zorgcontinuïteit aan cliënten, die via de WMO zorg nuttigden en door voortschrijdende ziekte (dementie) voor opname in opmerking kwamen (ZZP-indicatie, dus WLZ), maar middels overbruggingszorg de dagbesteding bleven volgen om de zorg continuïteit te waarborgen..

De totale omzet in 2019 is € 14.899.809,- en toont een **stijging van 15,1 %** ten opzichte van 2018.

Voor de onderstaande gemeenten is er in 2019 zorg geleverd:

Gemeente	WMO	Jeugdwet	Beschermd Wonen	Opmerking
Aalsmeer	X	X		
Alkmaar	X	X	X	
Amstelveen	X	X		
Amsterdam	X	X		
Beemster	X	X		
Bergen	X	X		
Beverwijk	X	X		
Blaricum	X	X		
Bloemendaal	X			wel overeenkomst inzake jeugd
Castricum	X	X		
De Ronde Venen	X	X		
Den Helder	X	X		
Diemen	X	X		
Drechterland	X	X		
Edam-Volendam	X	X		
Enkhuizen	X			wel overeenkomst inzake jeugd
Gooise Meren	X	X		
Haarlem	X	X	X	
Haarlemmermeer	X	X		
Heemskerk	X	X		
Heemstede	X	X		
Heerhugowaard	X	X		
Heiloo	X	X		
Hillegom	X			
Hilversum	X	X		
Hollands Kroon	X	X		
Hoorn	X	X		
Huizen	X	X		

Koggenland	X	X		
Landsmeer	X	X		
Langedijk	X	X		
Laren	X			wel overeenkomst inzake jeugd
Lisse	X			
Medemblik	X	X		
Noordwijk	X			
Oostzaan	X	X		
Opmeer	X	X		
Ouder-Amstel	X			wel overeenkomst inzake jeugd
Purmerend	X	X	X	
Schagen	X	X		
Stede Broec	X	X		
Stichtse Vecht	X			wel overeenkomst inzake jeugd
Uitgeest	X	X		
Uithoorn	X	X		
Velsen	X	X		
Waterland	X			wel overeenkomst inzake jeugd
Weesp	X	X		
Wijdmeren	X	X		
Wormerland	X	X		
Zaanstad	X	X		
Zandvoort		X		wel overeenkomst inzake WMO

Door de organisatiestructuur van Landzijde is deze productie niet terug te rekenen naar een exact aantal fte voor de organisatie inclusief de zorgboerderijen. Stichting Landzijde heeft in 2019 16,5 fte ingezet om de organisatie te bemensen. Deze bestaat uit Raad van Bestuur (2 fte), zorgcoördinatoren (5,4 fte), administratie & financiën (5,5 fte), docent BGL (0,5 fte) en regiocoördinatoren (3,1 fte). Een deel van de regiocoördinatoren zijn niet in loondienst maar worden jaarlijks op basis van een opdracht ingehuurd. Deze regiocoördinatoren hebben dus naast hun activiteiten voor Landzijde ook nog andere opdrachten/opdrachtgevers. Binnen de opdracht die verstrekt is, geven de regiocoördinatoren zelfstandig invulling aan het steunpunt. Dit geldt ook voor de projectleider Buiten Gewoon Leren. Daarnaast is er personeel in loondienst ten behoeve van het de Kwekerij Osdorp. Dit betreft 16 fte (waarvan

1 vacature) in vaste loondienst. Ook wordt er gebruik gemaakt van een vaste oproepkracht. Verder zijn er naast de Kwekerij nog 112 agrarische bedrijven (zorgboerderijen) actief.

Productie in onderaannemerschap:

Er zijn in onderaannemerschap 70.047 dagdelen zorg, 22.487 keer vervoer alsmede 639 overnachtingen geleverd. Dit is geleverd aan 604 cliënten.

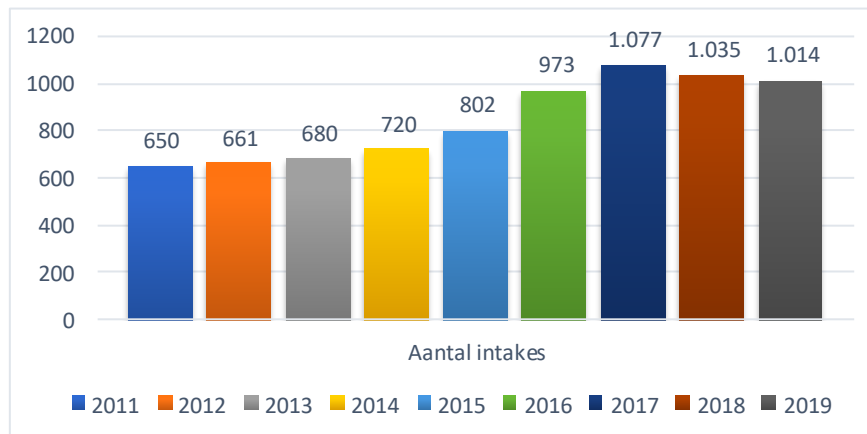
Het betreft hier cliënten vanuit andere instellingen en de zorg wordt via hen verantwoord.

Productie persoonsgebonden budget:

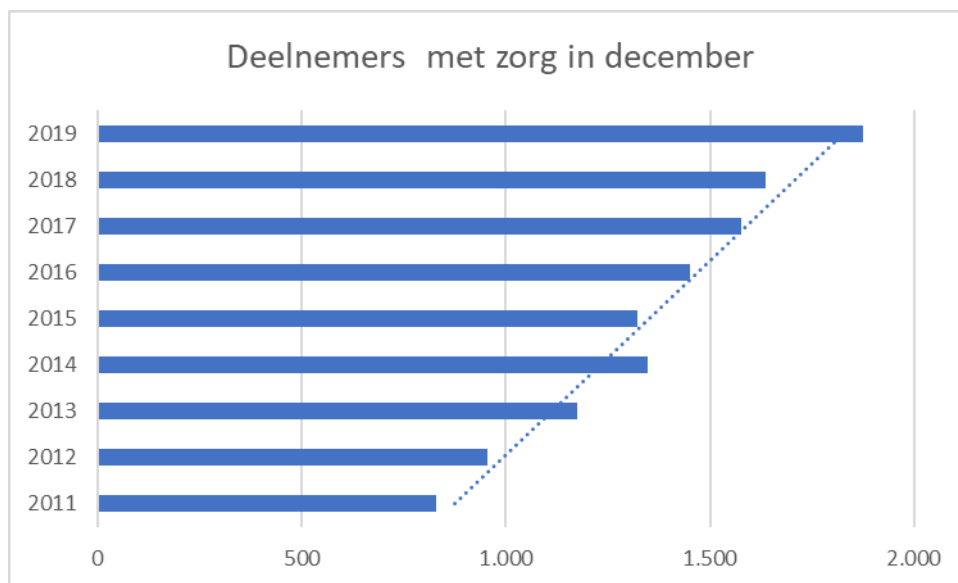
Er zijn 18.310 dagdelen zorg, 10.411 keer vervoer alsmede 299 overnachtingen in het kader van Kortdurend Verblijf geleverd op basis van het persoonsgebonden budget. Dit aan 152 unieke personen.

Op 1 januari 2019 waren er totaal 1895 cliënten ingeschreven en op 31 december 2019 waren er 1875 cliënten actief in zorg. Het werkelijk aantal ingeschreven cliënten is hoger namelijk 1987. Dit verschil wordt o.a. veroorzaakt door afwezigheid in de maand december vanwege ziekte, opname, detentie, nog niet definitief uitgeschreven willen worden, nog moeten starten met zorg.

In 2019 zijn er 1014 intakes gehouden. Er zijn in 2019 880 nieuwe cliënten ingestroomd en 788 cliënten zijn uitgeschreven.

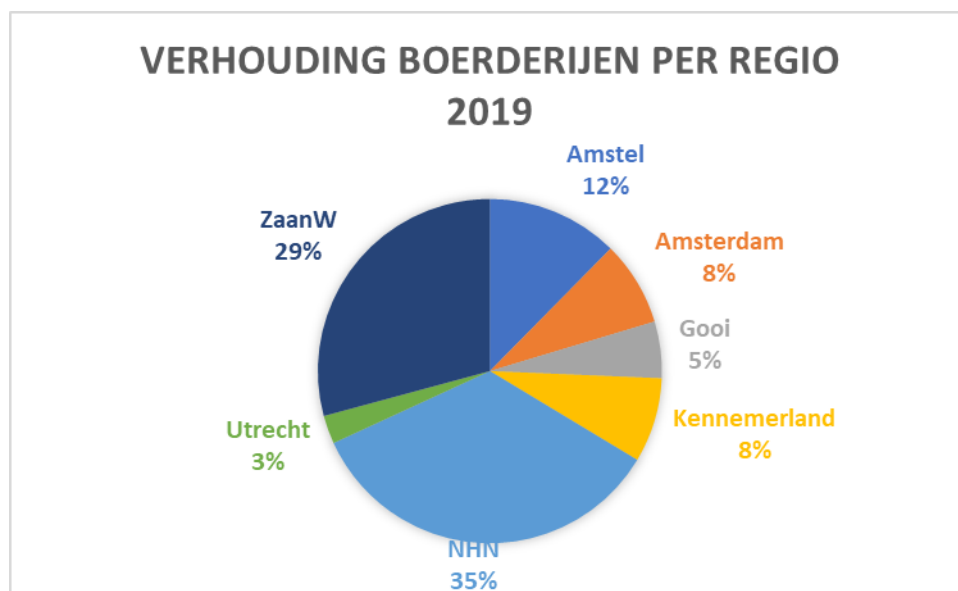
Afb. Het aantal intakes per jaar

Afb. Het aantal deelnemers met zorg per jaar

2.3.3 Werkgebieden

Het geografisch werkgebied waarin Landzijde actief is, is Noord-Holland. Landzijde heeft in 2019 productieafspraken met de zorgkantoren VGZ, Zilveren Kruis, Zorg en Zekerheid en met 51 gemeenten in het kader van WMO, Beschermd Wonen en Jeugdhulp. Landzijde is actief in de (zorgkantoren) regio's Zaanstreek-Waterland, Kennemerland, Amsterdam, Amstel, Gooi, Utrecht en Noord-Holland Noord. Voor gemeenten gelden andere werkgebieden, regio's of samenwerkingsverbanden.

Afb. Het aantal boerderijen per regio in Noord-Holland

2.4 Samenwerkingsrelaties

Landzijde onderhoudt met de volgende organisaties, instellingen, gemeenten en overheden specifieke relaties:

1. *Federatie Landbouw en Zorg Nederland*

Federatie Landbouw en Zorg Nederland is de brancheorganisatie van de zorglandbouw. De Federatie Landbouw en Zorg brengt landbouw- en zorgpartijen bij elkaar en stimuleert tot samenwerken en innovatie. Ook is ze aanspreekpunt voor de landelijke overheid en behartigt samen met haar leden regionale en landelijke belangen. Landzijde is een van de zestien regionale organisaties die lid zijn. Andere regionale organisaties waar we actief contact mee onderhouden zijn Boer en Zorg, Bezinn, SZZ, Zorgboeren Zuid-Holland, CLZ.

De Federatie beheert het kwaliteitskeurmerk "Kwaliteit laat je zien" voor Zorg en Landbouw en huurt hiervoor onafhankelijke auditors in. Zorgboerderijen kunnen middels dit keurmerk hun kwaliteit laten toetsen. Alle Landzijde boerderijen maken gebruik van dit keurmerk en onderdeel hiervan is dat er een Risico Inventarisatie en Evaluatie wordt uitgevoerd, het Zoönose certificaat wordt behaald, een VOG wordt gevraagd en het BHV-diploma wordt onderhouden.

2. Zorgkantoren VGZ, Zilveren Kruis en Zorg en Zekerheid met betrekking tot de WLZ.
3. Alle Noord-Hollandse gemeenten in het kader van de WMO en Jeugdwet alsmede enkele gemeenten net buiten de provincie zoals Lisse, Hillegom, Noordwijk.

Onderzoek en kwaliteit

4. Wageningen Universiteit (o.a. ontwikkeling resultaatmeting en subsidie ZonMW)
5. Stichting Resultaatmeetgroep (ontwikkeling kwaliteitsmeting en onafhankelijke verwerking van de gegevens) en Landmerc Plus (het digitaliseren van de resultaatmeting).

Behandeling en deskundigheidsbevordering

6. Met 's Heerenloo is een overeenkomst gesloten dat zowel op het gebied van behandeling als op het gebied van deskundigheidsbevordering diensten van 's Heerenloo afgenomen kunnen worden.

Onderwijs

7. Ronduitonderwijs (ontwikkeling van het educatie-en onderwijsproject Buiten Gewoon Leren en stagetrajecten VSO).
8. Samenwerkingsverband Noord-Kennemerland Primair Onderwijs (pilot onderwijs en ondersteuning Buiten Gewoon Leren).

9. Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Waterland (pilot onderwijs en onderwijsondersteuning Buiten Gewoon Leren).Meerdere scholen voor primair en speciaal onderwijs in Noord-Holland
10. Terra Trainingen (MBO1 niveau onderwijs op locatie Kwekerij Osdorp).
11. Clusius College (Entree en Groenstart).
12. Microsoft, Datacenter Community Development Program

Maatschappelijke verantwoording

13. Voedselbanken NL en Stichting Manna met het project Vriendentuinen, waarbij zorgboerderijen gratis voedsel aan de voedselbanken leveren. Met name de stroom van ca. 140.000 verse eieren is een waardevolle aanvulling voor de voedselbank.

Contacten in Zorg en Welzijn

Landzijde onderhoudt contact met o.a. de volgende instellingen in verband met het begeleiden van cliënten:

Abrona, Amsta, Amstelring, Arkin (Jellinek/Mentrum/Inforsa/Roads), Carehouse, Cordaan, De Bascule, De opvoedpoli, De Rotonde, De Waerden, Esdege-Reigersdaal, Eveen, Geriant, GGZinGeest, GGZ NHN, Hartekamp, Heemz.org, Het Mennistenerf, Het Rekerhuis, 's Heerenloo, HVO Querido, Inovum, Kennemerhart, Leekerweide, Leger des Heils, Leviaan, Lijn 5, Multi Plus Zorgverlening, Odion, Omring, ondDoen, Ons Tweede Thuis, Parnassia (Reakt), Philadelphia, Prinsenstichting, Psygro, Raphael Stichting, RIBW KAM, SIG, Spirit, Stichting Altra, Stichting Lapso. Stichting Veritas, Stichting Volksbond Streetcornerwork, Stichting Zorgzaam, Thomashuis, Triversum, Tzorg, Wij 3.0, Wilgaerden, Youz bv, Zorgbalans, Zorgboerderij de 4 jaargetijden, Zorgcirkel.

Verantwoord, resultaatgericht en doeltreffend

**BESTUUR, TOEZICHT,
BEDRIJFSVOERING EN
MEDEZEGGENSCHAP**

3. Bestuur, toezicht, bedrijfsvoering en medezeggenschap

3.1.1 Normen voor goed bestuur

Landzijde heeft als organisatie een maatschappelijke verantwoordelijkheid voor verantwoorde en resultaatgerichte en doeltreffende zorg. Zij draagt daarbij zorg voor een doelmatige en transparante bedrijfsvoering.

Dat Landzijde een zorgonderneming met een bijzondere maatschappelijke verantwoordelijkheid is, blijkt ook uit het hanteren van de volgende uitgangspunten:

- a) De zorgorganisatie stelt de cliënt en diens gerechtvaardigde wensen en behoeften bij de zorgverlening centraal;
- b) De zorgverlening geschiedt zodanig dat de daartoe beschikbaar staande middelen zo effectief en doelmatig mogelijk aangewend worden;
- c) De door de zorgorganisatie geleverde zorg voldoet aan gestelde kwaliteitseisen.

Middels directe communicatie met de verschillende stakeholders (cliënt, cliëntvertegenwoordiger(s), zorgkantoren, gemeenten of andere financiers) worden afspraken gemaakt en doelstellingen beschreven.

De registratie en administratie vindt plaats conform de wettelijke regels welke geldend zijn voor zorginstellingen.

Middels eigen publicaties (in- en extern) wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en de geleverde prestaties. Vaak wordt hiervoor ook het format van het Zorgkantoor gebruikt. Tevens wordt het jaardocument gebruikt als externe communicatie- en verantwoordingsmogelijkheid.

3.1.2 Raad van Bestuur / Toezichthouders

Stichting met Raad van Commissarissen

Stichting Landzijde heeft een Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor en heeft tot taak toezicht te houden op het bestuur en op de realisatie van het doel van de Stichting. Tevens staat de RvC de Raad van bestuur met raad terzijde.

In november 2018 is het geheel vernieuwde governance document van Landzijde gereed gekomen. Dit heeft in 2019 als uitgangspunt gediend voor het handelen van de RvC. Met de RvC zijn parameters vastgesteld waarop voorafgaand de vergadering schriftelijk wordt gerapporteerd. De Raad van Bestuur legt hiermee verantwoording af over het gevoerde en het toekomstige beleid en de uitvoering daarvan.

De RvC heeft in 2019 5 (12-02, 21-05, 17-9, 23-10, 12-11) officiële vergaderingen gehouden.

Tevens zijn er door de RvC op 7 augustus 2 zorgboerderijen bezocht en is ook het nieuwjaarsfeest met de boeren door meerdere RvC-leden bezocht.

De belangrijkste onderwerpen die in 2019 besproken c.q. vastgesteld zijn:

Jaarlijks terugkerende onderwerpen	Specifieke onderwerpen 2019
jaarrekening en jaardocument 2018	Buiten Gewoon Leren
managementletter interim-controle	Kleinschalige projecten en de betekenis daarvan
benchmark, strategie en risicoanalyse	IGJ- pilot toezichtkader kleinschalige zorg ontwikkelen
evaluatie jaarplan 2019, jaarplan 2020	Beloningsbeleid bestuurders
zelfevaluatie RvC	Rapportage risicobeheersing
Stichting Vrienden Landzijde	Zorginkoop en de daaraan verbonden kansen en risico's
vaststelling WNT	landelijke ontwikkelingen in de zorg en de zorglandbouw
begroting 2020	stand van zaken transitie WMO en JW
kwartaalrapportages 2019	huisvesting kantoor Landzijde
voortgang en investeringen Kwekerij	ECD
Boerderijbezoek	ISO certificering
Vanzelfsprekend	

In de vergadering van 21 mei 2019 zijn de jaarcijfers 2018 en de controleverklaring aangaande de verklaring juistheid WLZ-productie 2018 voorgelegd aan de RvC, besproken met de accountant en goedgekeurd. De RvC heeft in 2019 met beide bestuurders een functioneringsgesprek gevoerd. De RvC was in 2019 als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Toegetreden	Einde 1^e termijn	Einde 2^e termijn
<i>Dhr. J. Kuiper</i>	Lid	26-11-2013	26-11-2017	26-11-2021
<i>Mevr. J. van der Lee</i>	Vice-voorzitter	13-11-2012	13-11-2016	13-11-2020
<i>Dhr. J. Stroomer</i>	Lid namens zorgboeren	26-09-2017	26-09-2021	26-09-2025
<i>Mevr. M. Sturm</i>	Voorzitter	01-6-2016	01-6-2020	01-06-2024
<i>Mevr. C. Uitenbroek - van Hassel</i>	Lid, namens cliënten	13-11-2012	13-11-2016	13-11-2020

De jaarlijkse zelfevaluatie van de RvC is begeleid door een externe partij, om in gesprek met een onafhankelijke derde verbetermogelijkheden te benoemen. Carla Aalse, van CRMLink begeleidde de evaluatie. Ook de RvB had zijn inbreng. De conclusie was overall positief, de RvC geeft goed invulling aan zijn verschillende rollen, en wordt daarin ook gewaardeerd door de RvB. Als follow-up van de zelfevaluatie heeft de RvC een aantal actiepunten benoemd, waar de RvC in het komende jaar aan zal werken.

3.2 Bedrijfsvoering

Landzijde heeft een vast systeem voor sturing van processen, risicobeheersing en controle. Hierop wordt zowel intern als extern toezicht gehouden. Er is een transparante werkwijze en er wordt een administratie gevoerd welke is vastgelegd in de AO/IB (Administratieve Organisatie Interne Beheersing).

Bij aanmelding van elke nieuwe cliënt wordt er een intakegesprek gehouden. Tijdens de intake wordt informatie ingewonnen om tot een compleet persoonsbeeld te komen, de zorgvraag helder te formuleren, zorgdoelen met de cliënt op te stellen, maar ook zicht krijgen op voorkeuren en wensen ten aanzien van de dagbesteding. Daarnaast worden risico's ingeschat en afgewogen of de zorg op een verantwoorde wijze op een zorgboerderij geleverd kan worden en of er een passend aanbod gedaan kan worden dat recht doet aan de gewenste zorg. Onderdeel van dit gesprek is ook onderzoeken of er een geldig indicatiebesluit aanwezig is. Op basis hiervan wordt besloten of Landzijde doorgaat met de plaatsingsprocedure. Indien positief biedt Landzijde de cliënt een keuzemogelijkheid uit verschillende boerderijen. Dit onderdeel wordt aangestuurd door de zorgcoördinator in samenwerking met de regiocoördinator die ook de latere contacten met de cliënt zal onderhouden. Er wordt een dossier over de cliënt aangelegd, waarvan vastgesteld is uit welke onderdelen dit bestaat.

Middels in- en externe audits wordt gecontroleerd of er aan de AO/IB eisen wordt voldaan. De Raad van Bestuur stuurt dit proces aan en laat 3x per jaar een interne audit uitvoeren. De registratie van de dagbesteding vindt plaats door een vier wekelijkse of maandelijkse opgave zorgproductie/ facturering door de boeren aan Landzijde. Daarnaast tekenen de cliënten voor aanwezigheid op een daartoe ontwikkeld registratieformulier. In 2019 is een groot deel van de boeren in het ECD gaan werken en is dit een digitale registratie geworden. Landzijde controleert deze opgave en registratieformulieren, accordeert en registreert de geaccordeerde productie en geeft deze vierwekelijks of maandelijks op aan gemeenten of het zorgkantoor. De financiële afwikkeling hiervan wordt schriftelijk door de Raad van Bestuur geaccordeerd.

Jaarlijks wordt het gehele proces extern gecontroleerd door de accountant. Dit resulteert in de Verklaring Juistheid. Ook de jaarcijfers worden voorzien van een controleverklaring. Dit wordt gepubliceerd via www.jaarverslagenzorg.nl.

In 2019 is voor de registratie en facturatie van Zorg In Natura m.b.t. WLZ, WMO en JW gebruik gemaakt van het programma Pluriform. Dit programma voldoet aan de AZR-eisen.

Voor de registratie en facturatie m.b.t. PGB en de zorg in onderaannemerschap wordt er met een ander administratiesysteem (Access) gewerkt. Het voornemen is om vanaf 2021 alle vormen van zorg in Pluriform te registreren en te factureren.

Mede naar aanleiding van de externe audits en de bevindingen daarvan stuurt de Raad van Bestuur de werkprocessen aan. Door deze intensieve frequentie van controle worden risico's beperkt.

Maandelijks wordt er een financiële en een productie rapportage aangemaakt, waardoor er een actueel inzicht is in de stand van zaken en er adequaat gereageerd kan worden op bevindingen. In elke vergadering met de RvC wordt er een financieel overzicht van de dan huidige stand van zaken overlegd.

3.3 Cliëntenraad

In 2019 is de Centrale Cliëntenraad Landzijde 6 keer in vergadering bijeen geweest.

De CCR heeft in 2019 4x keer met de Raad van Bestuur vergaderd. Daarnaast is er 1x vergaderd met het RvC lid. De contactpersoon uit de RvC krijgt ook alle notulen van de cliëntenraad toegestuurd.

Onderwerpen die hierin besproken zijn onder andere:

- Nut en noodzaak van de projecten van Landzijde;
- ZonMw verklaring t.b.v. subsidieaanvraag en gesprek met projectleider ZonMw
- Kwaliteitsonderzoek Vanzelfsprekend en de daaruit voortvloeiende conclusies en aanbevelingen;
- AVG-beleid;
- Begroting cliëntenraad 2019;
- Financieel jaarverslag en jaardocument 2018;
- Begroting Landzijde 2020;
- Verhuisplannen kantoor Landzijde;
- Evaluatie boerderijbezoeken en de planning daarvan;
- De uitnodigingen van de zorgkantoren m.b.t. zorginkoop;
- Het uitbrengen van de nieuwsbrief 'Landbode';
- Concept jaarplan 2020;
- Evaluatie jaarplan 2019.

Er is tevens gesproken en meegedacht over de invoering van het ECD (elektronisch cliënten dossier) en de doorontwikkeling van Buiten Gewoon Leren. Ook is er contact onderhouden met de cliëntenraad van de Kwekerij, en is er aandacht geweest voor teambuilding in de cliëntenraad.

In elke vergadering is er de ruimte, in het kader van zelfanalyse zorginstellingen, om zaken aan te geven waar Landzijde een grotere betekenis kan hebben voor de cliënten en/of boeren of welke verbeterpunten er gezien worden.

De CCR wordt ondersteund door een extern en onafhankelijk begeleider. In de begroting van 2019 is er een ruim budget beschikbaar gesteld voor de CCR. De CCR heeft, in het kader van kwaliteitsonderzoek en tevredenheidmeting, ook aan een viertal boerderijen een bezoek gebracht.

De Cliëntenraad was in 2019 als volgt samengesteld:

<i>Naam</i>	<i>Functie</i>	<i>Toegetreden</i>	<i>Einde 1^e termijn</i>	<i>Einde 2^e termijn</i>
<i>Sjors Wolschrijn</i>	Secretaris	06-04-2009	06-04-2014	06-04-2019
<i>Herman van Dis</i>	Lid	01-03-2010	01-03-2015	01-03-2020
<i>Franklin Berndsens</i>	Voorzitter	12-04-2010	12-04-2015	12-04-2020
<i>Yvonne Bakker</i>	Lid	16-06-2014	16-06-2019	16-06-2024
<i>Linda Huttinga</i>	Lid, als vertegenwoordiger jeugd	14-03-2016	14-03-2021	14-03-2026
<i>Cathleen Linders</i>	Lid	12-12-2016	12-12-2021	12-12-2026
<i>Dirk Kingma</i>	Lid als vertegenwoordiger ouderen	19-06-2017	19-06-2022	19-06-2027
<i>Margreet Berends</i>	Lid	06-05-2020	06-05-2025	06-05-2030
<i>Gaby Bleeker</i>	Lid	16-12-2020	16-12-2025	16-12-2030

In 2019 is Sjors Wolschrijn na 2 termijnen afgetreden onder hartelijk dankzegging voor al zijn inbreng. Besloten is dat Sjors als niet lid zijnde wel de notulen van de vergaderingen blijft verzorgen. Ook zijn Margreet Berends en Gaby Bleeker toegetreden als nieuwe leden.

3.4 Raad van Advies

De bij de stichting aangesloten zorgboerderijen zijn binnen de organisatie vertegenwoordigd door de Raad van Advies. Deze raad is voortgekomen uit en is een afspiegeling van de aangesloten zorgboerderijen. De RvA heeft in 2019 4 keer (05-02, 14-05, 03-09, 05-11) met de Raad van Bestuur vergaderd. Vanuit de RvC is Jack Stroomer 3 x aanwezig geweest.

De Raad van Advies adviseert de Raad van Bestuur inzake aangelegenheden die de zorgboerderijen aangaan. Zij kan gevraagd en ongevraagd adviseren. Deze raad wordt door Landzijde gefaciliteerd.

De belangrijkste onderwerpen die in 2019 aan de orde zijn gekomen, zijn:

- Nut en noodzaak van projecten Landzijde;
- ECD;
- Evaluatie jaarplan 2019;
- Kwaliteitsbeleid Landzijde;
- Organisatie feest boeren;
- Subsidie aanvraag ZonMw;
- Bevindingen MID;
- Toename zorgzwaarte en ongeplande afwezigheid deelnemers;
- Vacature RvA;
- Opleiding zorgboeren;
- Voortgang project Buiten Gewoon Leren;
- Kwekerij Osdorp;
- Jaarverslag en jaarverantwoording 2018;
- Evaluatie jaarplan 2019 en concept-jaarplan 2020;
- Vanzelfsprekend;
- Tarieven 2020;
- Nabetaling 2019;
- Voortgang ECD;
- Benchmark;
- Begroting 2020.

De RVA wordt in een vroeg stadium door de Raad van Bestuur betrokken in voorgenomen wijzigingen van beleid, bij aanpassing van het aanbod of beleid en bij alle zaken die betrekking hebben op de aangesloten zorgboerderijen. De raad heeft zich ontwikkeld tot een “sparringpartner” van de Raad van Bestuur.

De Raad van Advies was in 2019 als volgt samengesteld:

	Lid functie	Sinds	Einde 1^e termijn	Einde 2^e termijn	Einde 3^e termijn	Voorstel uittreden
<i>Jan Schake</i>	Lid	03-05-2011	03-05-2015	03-05-2019		uitgetreden
<i>Heleen Oudendijk</i>	Lid	05-09-2016	05-09-2020	05-09-2024		05-09-2024
<i>Marijke Schwirtz</i>	Lid	05-09-2016	05-09-2020	05-09-2024		05-09-2024
<i>Reinier Geluk</i>	Voorzitter	07-11-2016	07-11-2020	07-11-2024		07-11-2025

<i>Almer van der Meulen</i>	Lid	07-11-2016	07-11-2020	07-11-2024	07-11-2024
<i>Jolanda Nankman</i>	Lid	07-11-2016	07-11-2020	07-11-2024	07-11-2025
<i>Bart Klaver</i>	Lid	08-05-2017	08-05-2021	08-05-2025	08-05-2026

Op 5 februari heeft Jan Schake afscheid genomen van de Raad van Advies vanwege het feit dat hij zijn wijngaard heeft verkocht. We danken Jan voor alle jaren die hij zich voor de Raad van Advies heeft ingezet.

Van buiten word je beter

**BELEID, INSPANNINGEN
EN PRESTATIES**

4. Beleid, inspanningen en prestaties

4.1 Grondhouding

Mensen met een beperking willen naar hun mogelijkheden als burger in de maatschappij functioneren. Daar is soms hulp bij nodig. Werken, actief zijn, leren, leren samenwerken, medeverantwoordelijkheid nemen of krijgen, spelen hierin een belangrijke rol. Landzijde biedt dagbesteding waarin genieten, leren en werken op agrarische bedrijven wordt gecombineerd. Een centrale rol in deze is toegedeeld aan de boer(in) die hierbij wordt ondersteund door een team van zorgcoördinatoren, regiocoördinatoren en de administratie.

Van buiten word je beter in contact met wind, regen, aarde en groen. Dat is onze grondhouding en zorgvisie. Agrarische bedrijven kunnen bij uitstek voldoen aan de wens van de cliënt om bij te dragen aan zinvol bezig zijn en zingeving, waarbij ruimte is voor echt werk, werken met dieren en planten in een werksituatie die zich als groene omgeving kenmerkt door weinig druk en weinig externe prikkels.

De unieke positie van een echte boer (boer zijn is een leef- en werkstijl), is een belangrijke kernkwaliteit. De begeleidingsstijl kenmerkt zich door een werkwijze die voornamelijk aanspraak maakt op de mogelijkheden van de cliënt. Het motto is dan ook “Bij de boer, elke dag buitengewoon”. Juist de ‘gezonde boerenverstand benadering’ is voor cliënten heel verfrissend. Er wordt uitgegaan van wat kan en niet welke de belemmeringen zijn. Deze benadering heeft een zichtbare invloed op de empowerment van de cliënt.

Doordat bij Landzijde 112 agrarische bedrijven zijn aangesloten heeft de cliënt een brede keuze, zodat vaak aan de leerwens en zorgvraag van cliënt kan worden voldaan. Uit de kwaliteitsmeting onder cliënten blijkt o.a. dat cliënten aangeven dat zij veel waardering ondervinden, zelfrespect opbouwen, verantwoordelijkheidsgevoel ontwikkelen, beter dag- en nachtritme ervaren, gebruik van middelen en soms medicatie verminderen, dat psychische stabiliteit verbetert en dat er grote tevredenheid over het aanbod is. Het resulteert ook in zeer hoge opkomst van de cliënten op de zorgboerderijen.

Landzijde is een innovatieve organisatie en trekt graag op met gemeenten en zorgkantoren om ook bij een veranderende maatschappelijke vraag aan mensen die dat nodig hebben kwalitatief goede dagbesteding te bieden.

4.2 Algemeen beleid

Elke zorgboerderij is uniek. Deze uniciteit en veelzijdigheid wordt gekoesterd en versterkt. De veelzijdigheid binnen de 112 aangesloten zorgboerderijen geeft optimale aansluiting bij de ondersteuningsbehoefte en leervraag van de cliënt. Dit geldt zowel voor de werkzaamheden als de ontwikkelingsmogelijkheden en de geboden begeleidingsstijl.

Landzijde als centrale organisatie zorgt voor een uniforme aanpak in procedures, administratie, verslaglegging en kennisontwikkeling voor de aangesloten zorgboerderijen en de burgers met een zorgvraag. Met als doel om een toegankelijke organisatie te zijn voor burgers met een zorgvraag op het gebied van dagbesteding of kortdurend verblijf en om kwalitatief goede zorg te bieden op agrarische bedrijven. Dit zo dicht als mogelijk in de buurt van de woonsituatie van de burger. Landzijde haar servicepakket naar de boeren is zodanig ingericht dat de boer zich maximaal op de begeleiding van de cliënten kan richten en zich zo min mogelijk met administratieve zaken hoeft bezig te houden.

Zorgboerderijen die zich bij Stichting Landzijde willen aansluiten doorlopen een intakefase waarbij verschillende gesprekken worden gevoerd alsmede dat de boerderij meerdere keren wordt bezocht. Er worden selectiecriteria gehanteerd waarbij er op motivatie, kennis en vaardigheden wordt getoetst alsmede de veiligheidssituatie, hygiëne, voorzieningenpeil, bedrijfsvoering e.d. ter plaatse wordt getoetst. Alle zorgboerderijen dienen zich als lid aan te sluiten bij de Federatie Landbouw en Zorg en hanteren dientengevolge het keurmerk 'Kwaliteit laat je Zien'.

Elke zorgboerderij werkt volgens de richtlijnen van Landzijde. De uitvoering van de dagbesteding zelf wordt door de zorgboerderij bepaald. De aanpak en invulling van de dag is zeer divers. De cliënten worden ingeschakeld bij reguliere werkzaamheden op de boerderij die passend zijn bij hun vraag, ontwikkeling en mogelijkheden. Elke boerderij biedt een afwisselend programma waarin leren, ontspannen en werken worden aangeboden.

Kwekerij Osdorp is voor Landzijde een belangrijke zorglocatie in Amsterdam. Met Kwekerij Osdorp als sociale firma, onderscheidt Landzijde zich. Kwekerij Osdorp biedt aan een heel grote groep Amsterdammers zinvolle dagbesteding, structuur, een aanvulling op het inkomen, een kans op een opleiding, een sociale leeromgeving, een warme maaltijd en een werkomgeving waar de doelgroep (O)GGZ zich thuis en gewaardeerd voelt. De ontwikkeling van deze vorm van stadslandbouw in het kader van de WMO wordt door Landzijde als belangrijk gezien. De aanwezigheid van Landzijde, als zorgaanbieder, in de stad Amsterdam is belangrijk omdat Landzijde hier ook laat zien heel goed te kunnen samenwerken en in te spelen op de vraag van de stad en mensen uit die stad. .

Landzijde ziet een maatschappelijke ontwikkeling waarin een zorgvraag m.b.t. dagbesteding vertaald wordt naar een vraag om participatie voor de cliënt mogelijk te maken. Werken aan het wegnemen van drempels tussen dagbesteding en (beschut)werk is hierbij van belang. Het mogelijk maken van persoonlijke ontwikkeling en bieden van maatwerk is van belang. Om als organisatie mee te groeien met deze ontwikkelingen is Landzijde zich meer gaan richten op leer- en scholingsmogelijkheden voor cliënten. Om zo de kansen en mogelijkheden voor doorstroming van dagbesteding naar werk te vergroten. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking van De Kwekerij met het MBO. In 2019 hebben 8 deelnemers een MBO niveau 1 diploma behaald en zijn 15 nieuwe leerlingen met de opleiding gestart. Ook wordt er op De Kwekerij taalonderwijs aangeboden aan deelnemers die de Nederlandse taal beperkt beheersen. Hiervan wordt veel gebruik gemaakt.

Met het project Buiten Gewoon Leren (BGL) dat we in samenwerking met partners uit het onderwijs en bedrijfsleven vorm geven, richten we ons ook op leer- en ontwikkelingsmogelijkheden. Binnen Buiten Gewoon Leren onderscheiden we vier verschillende vormen: BGL onderwijs aan jonge kinderen, BGL 12-18 jaar, BGL digitaal en werktrainingsboerderijen. Buiten Gewoon Leren heeft per regio een andere aanpak. Passend bij elk Samenwerkingsverband wordt maatwerk geleverd. Landzijde is voortrekker bij het organiseren van regionale structurele afspraken rondom onderwijs-zorgarrangementen op zorgboerderijen. Wij delen onze kennis en expertise binnen de Federatie Landbouw en Zorg. Buiten Gewoon Leren-digitaal is ontwikkeld voor alle dagbestedings-cliënten op de zorgboerderijen die iets willen leren (hobbymatig, vakgericht of algemeen onderwijs).

Landzijde heeft een eigen docent hiervoor in dienst die al deze cliënten voornamelijk op afstand begeleidt; programma's zijn of worden op maat gemaakt, afhankelijk van het niveau van de deelnemer. De certificaten die deelnemers kunnen halen staan qua niveau gelijk aan de officiële diploma's, waardoor deze voor iedereen binnen bereik komen.

In de regio Amsterdam komen mensen waar het door de dagbesteding weer goed mee gaat en die een ambitie hebben om aansluiting bij werk te vinden komen 'tot bloei' in BLOEM. Zij worden individueel begeleid naar een voor hen passende plek in de maatschappij. Acht deelnemers zijn naar betaald werk begeleid en 4 deelnemers naar vrijwilligerswerk.

4.3 Kwaliteitsbeleid

Kwaliteit mag geen toeval zijn. We werken *vanuit de kracht van mensen en morgen beter dan vandaag*. Landzijde werkt systematisch aan kwaliteit en beschikt over een gedocumenteerd kwaliteitsmanagementsysteem. De basis van het kwaliteitsmanagementsysteem (KMS) van Landzijde vormen de kwaliteitseisen van ISO 9001:2015 en het keurmerk "Kwaliteit laat je Zien". Van de Federatie landbouw en Zorg. De Raad van Bestuur (RvB) is verantwoordelijk voor het functioneren van het kwaliteitsmanagementsysteem. Ten minste een keer per jaar beoordeelt de RvB het KMS om ervoor te zorgen dat dit bij voortduring geschikt en doeltreffend is.

Kwaliteit van zorg op de boerderij borgen wij door:

- De bij Landzijde aangesloten boerderijen beschikken over het keurmerk "Kwaliteit laat je zien", van de Federatie Landbouw en Zorg.
- Met behulp van Vanzelfsprekend meten we de tevredenheid van onze deelnemers en de effectiviteit van de zorg op onze boerderijen.
- Zorgboeren worden ondersteund bij de uitvoering van de kritieke zorgtaken door zorg- en regio-coördinatoren.
- Landzijde organiseert doorlopend netwerkavonden voor boeren in het kader van permanente educatie en intervisie.

Kwaliteit van onze service

Landzijde is het centrale loket voor landbouw en zorg in Noord-Holland. Tevredenheid van onze boeren over ons dienstenpakket en service is voor ons van cruciaal belang. We investeren in relatiebeheer door:

- De inzet van regio coördinatoren die ook jaarlijks met de boeren de samenwerking evalueren.
- Bereikbaarheid van medewerkers en bestuurders van Landzijde bij vragen.
- In de adviesraad worden boeren betrokken bij de ontwikkeling van het beleid.
- Transparantie over de financiële kaders van de samenwerking.

Productontwikkeling: Landzijde is een innovatieve organisatie. Via onder andere de cliëntenraad, adviesraad, evaluatiegesprekken op boerderijen, kwartaalgesprekken met financiers en contacten in ons netwerk zijn wij op de hoogte van behoeftes en trends. Bij de ontwikkeling van nieuwe producten wordt gewerkt vanuit een businesscase. Landzijde is bij ontwikkeling altijd gericht op de lange termijn.

We beschikken over contracten met alle gemeentes en de grote zorgverzekeraars in ons werkgebied en staan bekend als een organisatie die goede zorg levert en oog heeft voor het maatschappelijk belang. Zorgboerderijen werken onder de vlag en verantwoordelijkheid van Landzijde samen omdat:

- Zorgboerderijen willen leren van elkaar.
- Als krachten gebundeld zijn, beschikken de zorgboerderijen over meer actuele kennis.
- Zorgboerderijen hun vakmanschap kunnen inzetten ten dienste van de cliënt en daarbij administratief en zorginhoudelijk ondersteund worden door professionals.
- In samenwerking een beter passend aanbod bij de vraag gedaan kan worden.
- Liquiditeitsrisico's worden beperkt.
- Kleinschaligheid een groot goed is en zo beter gewaarborgd kan worden.

Kwaliteit van onze medewerkers

Landzijde kent twee verschillende groepen zorgmedewerkers. De eigen medewerkers die zorginhoudelijk betrokken zijn bij intake, werktoedeling, evaluatie en plaatsing en de uitvoerende zorgboeren en hun medewerkers. De deskundigheidsbevordering van beide groepen krijgt veel aandacht. Daarnaast heeft Landzijde medewerkers voor het verzorgen van de administratieve organisatie. Een goed functionerende administratieve organisatie is van wezenlijk belang voor Landzijde als serviceloket. Via werkoverleg (individueel en interne overlegvormen) worden wensen en behoeften van medewerkers en de organisatie zo goed mogelijk op elkaar afgestemd.

Veiligheidsmanagement

Veiligheidsmanagement is onderdeel van het kwaliteitsmanagementsysteem. Hierbij horen procedures voor het melden van incidenten, aandacht voor continu verbeteren, aandacht voor veiligheidscultuur, risico-inventarisaties en analyses en cliëntparticipatie.

Met betrekking tot elke cliënt is vastgelegd wie er bij calamiteiten gewaarschuwd moet worden, op de agrarische bedrijven is dit terug te vinden in het bedrijfsdossier. Dit is

standaard door Landzijde aan de bedrijven aangeleverd. Ook heeft elk bedrijf een gestandaardiseerd cliëntdossier dat aansluit bij het bedrijfsdossier.

Landzijde heeft een centrale klachtenprocedure waar alle cliënten van de aangesloten bedrijven een beroep op kunnen doen. Ook is er een centrale procedure voor ongewenst gedrag en bejegening waar alle cliënten aanspraak op kunnen maken. Er is een onafhankelijk vertrouwenspersoon beschikbaar. Ook is er een opvangprotocol voorhanden om boeren bij te staan indien ze schokkende ervaringen meemaken ten aanzien van de zorg. Voor veiligheid zie verder 4.4.3, 4.4.4. en 4.4.5.

4.4 Kwaliteitsbeleid ten aanzien van cliënten

Landzijde hanteert vaste processen in begeleiding van cliënten:

- Er is een melding;
- Er volgt een intake bij de cliënt thuis;
- Wekelijks is er casusoverleg waarbij de zorgcoördinatoren bepalen of er HBO begeleiding dient te worden ingezet;
- Daarna een bedrijfsbezoek met keuze van cliënt;
- Dan wordt het (start)functioneringsplan gemaakt. Hierin worden doelen gesteld en begeleidingsafspraken vastgelegd en vindt afstemming plaats met andere zorgpartners.

Bij de start van de zorg wordt de cliënt uitgenodigd en gestimuleerd om de instapvragenlijst van het resultaatmeetsysteem Vanzelfsprekend in te vullen. Op deze manier worden cliënten betrokken bij het eigen zorgproces. Het doel hiervan is o.a. dat cliënten gestimuleerd worden het eigen zorgplan inhoud te geven.

- In maand twee na start van het traject volgt evaluatie met cliënt en zorgboer en regiocoördinator;
- Opnieuw wordt afgewogen of HBO betrokkenheid gewenst is;
- Dan volgt het bijstellen van het functioneringsplan;
- Er worden nieuwe afspraken gemaakt. Deze onderwerpen worden vastgelegd in zowel het centrale dossier bij Landzijde als op locatie door de zorgboerderij in het cliëntdossier. Hierop laat Landzijde audits uitvoeren.

De zorgcoördinatoren als HBO opgeleide zorgprofessionals (waarvan er 2 staan ingeschreven in het SKJ) voeren de intakegesprekken en zijn onafhankelijk ten opzichte van de zorgboerderijen. Op basis van de zorgvraag, de mogelijkheden en beperkingen van de cliënt, de gestelde doelen en wensen van de cliënt wordt een passende boerderij aangeboden. Veelal kan de cliënt ook uit twee boerderijen kiezen.

Mocht de zorgvraag de mogelijkheden van Stichting Landzijde overstijgen dan verwijzen wij de cliënt door en ondersteunen wij de cliënt met het vinden van de juiste zorg.

Naar aanleiding van het intakegesprek worden de wensen, mogelijkheden, doelen en evaluatievragen vastgelegd in een (start)functioneringsplan. Dit plan is voor de boer het uitgangspunt om met de cliënt de dagbesteding of het traject vorm te gaan geven. Een centrale rol in de begeleiding heeft de zorgboer, deze wordt ambulante door de zeven zorgcoördinatoren ondersteund.

Door de persoonlijke begeleiding die de boer de cliënt biedt, vindt (informele) evaluatie zeer frequent tussen boer en cliënt plaats. Daarnaast wordt er standaard in de 2^e maand geëvalueerd en vervolgspraken worden vastgelegd in het functioneringsplan.

De cliënt wordt vast begeleid door de boer, boerin of een vaste begeleider. Hierdoor ontstaat een overzichtelijke situatie voor de cliënt.

Doelen welke vaak gesteld worden zijn:

- De cliënt bouwt een zinvolle dag- en weekstructuur op door middel van zijn/haar bezoeken aan de boerderij.
- De cliënt bouwt sociale contacten op door omgang met collega's en zorgboer(in).
- De cliënt vergroot zijn lichamelijke conditie door het werk op de boerderij.
- Terugval m.b.t. de psychische klachten en/of verslavingsgedrag wordt voorkomen.
- De mantelzorger wordt ontlast.
- De cliënt leert werknemerscapaciteiten.
- De cliënt leert vaardigheden ten aanzien van dier- en groenverzorging.

In de evaluatiegesprekken wordt met name gekeken of de doelstellingen bijgesteld moeten worden, hoe de persoonlijke ontwikkeling van de cliënt verloopt en of de dagbesteding naar de wens van de cliënt, boer, Landzijde en eventuele vertegenwoordigers van de cliënt verloopt.

Ter voorbereiding van de evaluatiegesprekken worden de cliënten uitgenodigd om deel te nemen aan de resultaatmeting 'Vanzelfsprekend'. Dit ondersteunt de cliënt om zich een oordeel te vormen over wat hij/zij aan de dagbesteding heeft en om een sturende inbreng te hebben in de evaluatiegesprekken. Het geheel is een cyclisch proces.

Vanuit de individuele evaluaties en het kwaliteitsonderzoek blijkt een grote mate van tevredenheid bij cliënten en hun vertegenwoordigers. Op het gebied van de doelstellingen blijkt vaak een grote vooruitgang geboekt te zijn. Cliënten blijken ook vaak in hun eigen omgeving actiever te worden en beter voor zichzelf te gaan zorgen, maar ook actiever aan de samenleving gaan deelnemen.

De Landzijde werkwijze is duidelijk voor en wordt gewaardeerd door de cliënt. Ook collega instellingen weten op basis van deze werkwijze Landzijde goed te vinden voor de vraag naar dagbesteding van hun cliënt(en).

4.4.1. Uitslag jaarlijks Kwaliteitsonderzoek

Alle nieuwe deelnemers krijgen bij aanvang de gelegenheid om een vragenlijst (o-meting) in te vullen. Ter voorbereiding van de evaluatiegesprekken worden de deelnemers uitgenodigd om deel te nemen aan de resultaatmeting 'Vanzelfsprekend'. Dit ondersteunt de deelnemer om zich een oordeel te vormen over wat hij/zij aan de dagbesteding heeft en om een sturende inbreng te hebben in de evaluatiegesprekken. Deelnemers welke uit zorg gaan worden in de gelegenheid gesteld om een exit lijst in te vullen.

Binnen het kwaliteitsonderzoek wordt gemeten welk effect de deelnemers ervaren van de dagbesteding. Eveneens wordt de tevredenheid over verschillende aspecten gemeten. Onderstaand treft u de gemeten tevredenheid.

Naast de standaardrapportage heeft Landzijde een aanvullende rapportage laten maken waarbij specifiek is ingezoomd op de kinderen en jongeren die de zorgboerderijen bezoeken.

De tevredenheid van de deelnemers:

<i>Vraag</i>	<i>Gemiddeld cijfer</i>
<i>Hoe wordt de boerderij beoordeeld?</i>	8,5
<i>Hoe tevreden ben ik over mijzelf op de boerderij?</i>	8,0
<i>Hoe gaat de samenwerking met de begeleiding?</i>	8,5
<i>Hoe leuk vind ik de andere deelnemers?</i>	7,7
<i>Zijn er leuke sociale contacten met anderen dan de begeleiding en de deelnemers?</i>	8,5
<i>Hoe is de tevredenheid over de mogelijkheden om mee te doen met de samenleving?</i>	7,1

De tevredenheid bij de naastbetrokkenen:

<i>Vraag</i>	<i>Gemiddeld cijfer</i>
<i>Hoe is het contact met de begeleiding?</i>	9,4
<i>Is de begeleiding er voor mij als ik hen iets wil vragen?</i>	9,5
<i>Voel ik mij serieus genomen door de begeleiding?</i>	9,5
<i>Is er voldoende deskundigheid op de boerderij?</i>	9,2

Gemiddelde tevredenheid deelnemer:

Gemiddelde tevredenheid naastbetrokkene:

Onderstaand volgen de conclusies en aanbevelingen:

Conclusies

1. De zorgboerderijen van Landzijde leveren over de hele linie opvang en begeleiding aan kinderen en jongeren naar tevredenheid. De scores op de vragen over effecten en tevredenheid zitten merendeels in de hoge zones (60-90 procent). Het deelnemende kind en de deelnemende jongere geeft aan dat zij effecten ervaren op de motieven waarmee zij kwamen.
2. Opvallend is dat de scores op vragen over maatschappelijke effecten eerder in de hoogte van scores op motieven zitten, dan die van tevredenheid. Maar mogelijk is dat omdat deze vragen ook te specifiek maatschappelijk zijn om ze te vragen aan jongeren en kinderen. Zij geven als motieven ook vooral het dieren verzorgen en leggen niet het verband dat dit minder medicijnen gebruik oplevert. Terwijl naastbetrokkenen dit wel aangeven met opmerkingen als het kind is rustiger thuis. Dit geven ze aan in de open vragen.
3. Over meerdere gebieden (motieven, effecten en tevredenheid) scoort het krijgen van meer vrienden hoog. De zorgboerderijen van Landzijde hebben als jeugdzorg dus een krachtig positief resultaat in het tegengaan van eenzaamheid en zich geïsoleerd voelen, die kinderen door een psychische of sociale stoornis vaak ontwikkelen.
4. Over het algemeen is men tevreden, maar vooral de naastbetrokkene heeft soms ook kritiekpunten. Een enkeling geeft in open tekstveld aan dat hij of zij minder wisselende 'hulpverleners' willen en kleinere groepen.

Vanzelfsprekend geeft vooral aandacht aan motieven én de relatie tussen motieven en effecten. Dit omdat het oorspronkelijke doel was kwaliteitsmeting onderdeel te maken van evaluatie van het eigen behandel- en/of leerplan. Met deze aanpak zien we dat zorgboerderijen van Landzijde goed presteren op verwachtingsmanagement én effecten. De deelnemers die de vragenlijsten hebben ingevuld ervaren de zorgboerderijen van Landzijde vooral als een prettige speelplek (kinderen) en leerzame werkplek (jongeren). Hierdoor is de tevredenheid hoog bij zowel de jeugd als naastbetrokkene. De jeugd gaat graag naar de zorgboerderijen van Landzijde toe en hierdoor is thuis de situatie ook beter.

Zorgboerderijen van Landzijde zorgen dus goed voor het persoonlijk herstel, en óók vooral voor betere sociale inclusie (méér vrienden) van kinderen en jongeren, ontlasten daarbij de naastbetrokkenen (ouders) en zorgen dat er minder aanspraak wordt gemaakt op andere zorg.

Aanbevelingen

Op maandag 16 december 2019 is deze rapportage besproken met het bestuur van Landzijde en de Cliëntenraad. De Cliëntenraad herkende zich in het geschetste beeld uit de rapportage, dat er een goede match is tussen vraag en aanbod en dat de zorgboer en medewerkers naar volle tevredenheid begeleiding bieden. Er is tijdens de bijeenkomst dieper ingegaan op benchmarking met voorgaande rapportage en andere vormen van jeugdzorg. Er is daaruit te concluderen dat de zorgboerderijen van Landzijde bovengemiddeld goed scoren op tevredenheid en positieve effecten van (psychische) gezondheid en sociale inclusie.

Tijdens de vergadering werden vier punten besproken, die dienen als aanbevelingen voor de doelgroep jeugd voor de komende jaren:

1. Voorkom te veel verschillende gezichten op de zorgboerderij en zet vooral niet teveel invallers in.

Het blijkt uit data en meerdere opmerkingen in Vanzelfsprekend, dat de zorgboerderijen van Landzijde als jeugdzorginstelling een veilige sfeer bieden, met vooral vaste gezichten. Maar een enkele opmerking, dat het voor een ouder als onvoldoende werd ervaren, geeft aan dat vaste gezichten een belangrijke voorwaarde voor tevredenheid is. De Cliëntenraad erkent de goede inzet van Landzijde op dit vlak, maar het blijft een belangrijke aanbeveling.

2. Voorkom dat kinderen met ernstige dan wel complex problematiek geplaatst worden op zorgboerderij met slechts lichte voorzieningen.

Uit de Cliëntenraad werd op een van de kritische opmerkingen uit de rapportage gereageerd, dat het van belang is goed te matchen tussen individuele jeugdige deelnemer en de groep al aanwezige deelnemers op de zorgboerderij. Ook de aanwezige expertise is van groot belang.

3. Waarborg de anonimiteit bij het invullen van de vragenlijsten. Wees scherp bij het herkennen van het risico van teveel sociale wenselijkheid in de antwoorden.

Vanuit de Cliëntenraad werd hierop aangedrongen, omdat er signalen zijn dat het invullen van de vragenlijsten enkele keren onder begeleiding van medewerkers gebeurt.

4. Laat een ervaringsdeskundige vrijwilliger of medewerker de vragenlijsten van Vanzelfsprekend helpen invullen op een andere locatie dan die van henzelf.

Het bestuur van Landzijde gaf dat er al een project was gestart om ervaringsdeskundige vrijwilligers in te zetten voor hulp en ondersteuning bij het invullen. Er is dus de aanbeveling dit verder uit te breiden.

4.4.2. Klachten en Meldingen Incidenten deelnemer

Elke cliënt, of zijn vertegenwoordiger, heeft de mogelijkheid om op verschillende plekken een klacht in te dienen. Dit kan zowel bij de vertrouwenspersoon, de zorgboerderij zelf, bij Stichting Landzijde, bij de Landelijke Klachtencommissie van de Federatie Landbouw en Zorg alsmede bij de Landelijke Geschillencommissie van de Federatie Landbouw en Zorg. Een klacht kan zowel mondeling als schriftelijk worden ingediend. Klachten worden geregistreerd en de indiener ontvangt een ontvangstbevestiging.

Landzijde heeft een reglement interne klachtenbehandeling. De klacht wordt volgens de vastgestelde procedure behandeld door een medewerker die niet bij de klacht betrokken is.

Indien de interne klachtenbehandeling niet tot een gewenste oplossing in de optiek van de klager leidt, kan beroep worden gedaan op de klachtenregeling van Federatie Landbouw en Zorg. Dit is een onafhankelijke klachtencommissie die een advies uitbrengt aan de Raad van Bestuur van Landzijde. Ook kan er gebruik gemaakt worden van de Landelijke Geschillencommissie van de Federatie Landbouw en Zorg. Klagers kunnen er voor kiezen

om ondersteuning te vragen bij hun klacht. Deze persoon is openbaar gemaakt en voor iedereen beschikbaar.

De onafhankelijk vertrouwenspersoon is in 2019 tweemaal benaderd. Deze contacten hebben verder niet geleid tot een klacht. Een van de contacten is op advies van de vertrouwenspersoon in gesprek gegaan met de bestuurders.

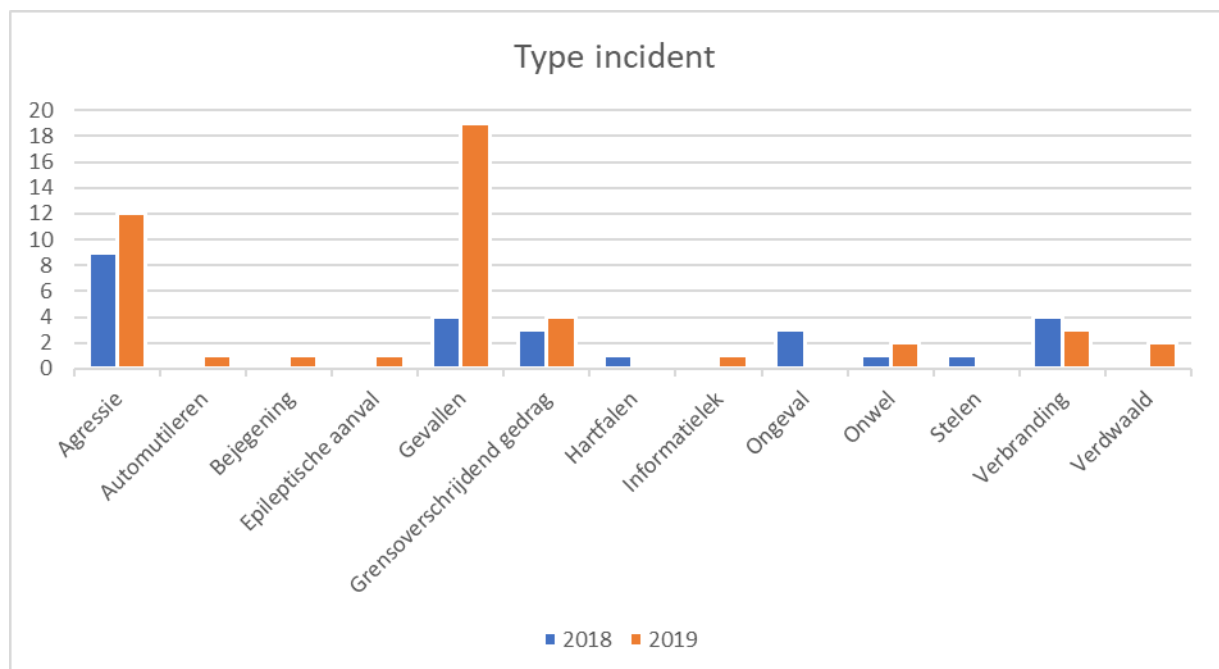
In 2019 zijn er geen klachten binnengekomen.

Daarnaast heeft Landzijde een procedure MID (meldingen incidenten deelnemers) om adequaat te kunnen reageren en te leren van risico's, fouten en (bijna) ongelukken. In 2019 zijn er 46 meldingen binnengekomen.

De meldingen zijn nogal uiteenlopend van aard (waaronder 12x agressie incidenten, 19x valincident, 4 x grensoverschrijdend gedrag, 3x verbranding, 2x verdwaald 2x onwelwording en divers eenmalige gebeurtenissen). We hebben in 2019 een toename van het aantal meldingen gezien ten opzichte van 2018. Wel moet hierbij gesteld worden dat over 1 deelnemer 11 meldingen zijn gedaan (allen valincidenten). Uiteraard is er met elke boerderij waar een incident heeft plaatsgevonden geanalyseerd of er op de boerderij aanpassingen noodzakelijk zijn en zijn deze zo nodig uitgevoerd.

Geen van de meldingen is voor de deelnemers en/of vertegenwoordigers reden geweest om een klacht in te dienen.

Landzijde heeft een opvangprotocol om boeren bij te staan indien ze schokkende ervaringen meemaken ten aanzien van de zorg. Dit protocol is in 2019 drie keer gehanteerd.

Afb. Het aantal incidenten per type

4.4.3. Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld

In 2018 is de vernieuwde Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld Landzijde-breed ingevoerd. Het op Landzijde toegespitste protocol is aangepast en onder de zorgboerderijen verspreid. In 2019 zijn er twee meldingen geweest waarbij het protocol gevolgd diende te worden.

Eind 2017 heeft Stichting Landzijde zich voor alle regio's in Noord-Holland aangesloten bij de verwijzindex Multi-Signaal. Vanaf 1-1-2018 worden alle (nieuwe) deelnemers onder de 18 jaar hierin aangemeld.

4.4.4. Toegankelijkheid

Landzijde is telefonisch op kantoortijden te bereiken. Daarnaast is er de mogelijkheid om via de website www.landzijde.nl en e-mail contact te leggen.

De inschrijving van de cliënten bij de zorgboer worden centraal bij Landzijde geregistreerd. Landzijde heeft een vaste procedure (intake, keuze boerderij, functioneringsplan en zorgovereenkomst, afstemming betrokkenen) waarbij de aanmelding leidt tot een plaatsing op de zorgboerderij.

In 2013 is de mogelijkheid ingevoerd dat een cliënt zelf zijn intakeformulier al voorafgaand aan het gesprek kan invullen. De gedachte hierachter is dat de cliënt daarmee zelf meer regie en sturing aan het intakeproces kan geven. In 2018 maakte circa 25% van de cliënten die zich aanmelden gebruik van deze mogelijkheid.

De keuzebepaling van de cliënt wordt begeleid door de zorgcoördinator en door de regiocoördinator. Deze regiocoördinator is daarna het eerste aanspreekpunt voor de cliënt en zorgboer. De regiocoördinator onderhoudt in zijn/haar regio frequent contact met geplaatste cliënten en de aangesloten agrarische bedrijven.

Indien de aanmelder nog geen geldige indicatie heeft wordt de duur van de plaatsing bepaald door de snelheid waarmee de indicatie wordt afgegeven. Aanmelders met een geldige indicatie worden binnen 4 weken geplaatst op een boerderij naar hun keuze.

4.4.5. Veiligheid

Veiligheid is een groot goed in de zorg. Veiligheid is gezien de organisatievorm van Landzijde (een centrale organisatie met 112 locaties) een punt van blijvende aandacht. Door de veelzijdigheid zit hier een aannemelijk maar beheersbaar risico en zal dus veel vragen van Landzijde maar ook van individuele zorgboeren. Met blijvende aandacht voor de huidige regels en zorgvuldig werken worden de risico's beperkt. De kleinschaligheid en de persoonlijke aandacht spelen hierin ook een belangrijke rol.

In 2018 heeft Landzijde zich beschikbaar gesteld om mee te doen aan het onderzoek van de IGJ om het toezicht op kleinschalige zorgaanbieders nader vorm te geven. In 2019 kregen we hiervan de resultaten. Centraal stond de vraag wat Stichting Landzijde als hoofdaannemer doet om zicht te houden op de kwaliteit van de geboden jeugdhulp door de bij hen voor de zorg aangesloten boerderijen (hun onderaannemers) en om deze kwaliteit te bewaken. De inspectie concludeert dat Stichting Landzijde een werkwijze ten aanzien van de onderaannemers hanteert, die hen in staat stelt om jeugdhulp van voldoende kwaliteit te bieden. Wij hebben door deelname aan dit traject bij de inspectie onder de aandacht kunnen brengen dat de kwaliteitskaders die vanuit de reguliere zorg zijn ontwikkeld niet zonder meer toe te passen zijn in de zorglandbouwsector. Dat heeft te maken met de diversiteit van de zorgboerderijen, de mix van doelgroepen en specifieke kernwaarden die met de context van zorgboerderijen samenhangen. Het formuleren van een eigen kwaliteitskader voor de zorglandbouw staat komende jaren op de agenda van de Federatie Landbouw en Zorg.

Landzijde is hierbij actief betrokken, zowel in de stuurgroep als in de verschillende werkgroepen. Met de IGJ is afgesproken dat Landzijde bij het vervolg van het traject in 2020 betrokken blijft.

Veiligheid van persoonlijke gegevens:

De personeel- en cliëntdossiers zijn alleen toegankelijk voor daartoe bevoegde personen. Ook is er nadrukkelijk aandacht voor de veiligheid van het dataverkeer. Landzijde heeft een functionaris gegevensbescherming aangesteld en aangemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Veiligheid van de cliënt:

Cliënten wordt een veilige zorgzame zorg- of leer/werkplek geboden.

Fysieke veiligheid

De zorgboerderij is een omgeving die niet voor iedereen voldoende veiligheid kan bieden. Daarom heeft Landzijde haar uitsluitingscriteria omschreven en zijn het de zorgcoördinatoren die voorin het proces met elkaar de afweging maken of Landzijde de gevraagde zorg en begeleiding kan bieden. Deze werkwijze werkt, want er zijn geen of vrijwel geen incidenten met als oorzaak een onveilige omgeving. Het keurmerk Kwaliteit laat je zien zorgt er voor dat er ook extern meegekeken wordt naar de fysieke veiligheid.

De bij Landzijde aangesloten agrarische bedrijven hebben allemaal een risico-inventarisatie en evaluatie gedaan. Hierbij zijn mogelijke gevaren in kaart gebracht en naar aanleiding daarvan zijn er veiligheidsmaatregelen getroffen. Elk aangesloten bedrijf heeft een eigen RI&E en huisregels. Landzijde vraagt zorgboeren bij herhaling toe te zien op het naleven van de huisregels en het toezicht uitoefenen op de veiligheid van hun cliënt(en).

De huisregels worden bij de start kenbaar gemaakt aan elke cliënt en de boer houdt toezicht op de naleving daarvan. Tijdens de studieavonden en de herhalingscursussen BHV en RI&E wordt informatie over veiligheid actueel gehouden. Ook bij intervisie komt dit onderwerp aan bod. Het keurmerk zoönosen (ziekteoverdracht van dier op mens) is verplicht gesteld voor alle zorgboerderijen.

De zorgboerderijen zelf zijn verantwoordelijk voor juiste kleding en eventueel andere hulpmiddelen, schone omgeving en sanitaire ruimten.

Met betrekking tot medicatiegebruik hebben zorgboeren een signaleringsfunctie. Dit betekent dat zij de cliënt helpen herinneren dat deze de medicatie zelfstandig inneemt. Op een aftekenlijst wordt (ter controle van de begeleiding zelf) bijgehouden of cliënten hun medicatie hebben ingenomen. Wanneer er hulp bij de medicatie inname moet worden geboden dan is dit een uitsluitingscriterium. Indien beschikbaar kan de zorg worden geboden op een boerderij waar een hiertoe bevoegde persoon werkt of als (bijv.) de thuiszorg dit op de locatie van de boerderij kan verzorgen.

Landzijde mag geen vrijheid beperkende maatregelen nemen. Wanneer dit noodzakelijkerwijs moet worden ingevoerd of toegepast dan kan er niet langer sprake zijn van gebruik van de dagbesteding en zal Landzijde in overleg treden met mantelzorg(er)s, casemanagers en ander bij de cliënt betrokken professionals om een vervolgstap te bespreken. Bij deze vervolgstap is zorgcontinuïteit het uitgangspunt.

Sociale veiligheid

'Er mogen zijn', gerespecteerd worden en gewaardeerd worden om wie je bent en wat je kunt, maakt dat er sprake is van sociale veiligheid. Sociale veiligheid borgen wij door onze grondhouding en kennis en kunde van elke zorgboer, maar ook door kritisch te kijken naar groepssamenstellingen. Een juiste groepsdynamiek is belangrijk voor een fijne beleving. Bij evaluatiegesprekken wordt hieraan ruim aandacht besteed. Ook het resultaatmeetsysteem Vanzelfsprekend vraagt de cliënt zich hierover in verschillende vragen uit te spreken.

Melding incidenten, vertrouwenspersoon en klachtenregeling

Landzijde heeft een procedure voor ongewenst gedrag en bejegening, waarin in algemene zin richting wordt gegeven aan gedrag en bejegening. Dit geldt voor de zorgboerderijen als basis voor het opstellen van huisregels. Landzijde werkt met een verplichte MID melding (melding incidenten deelnemers). Er is een externe vertrouwenspersoon, een externe klachtenondersteuner en een geschillencommissie, die allen bij de cliënt bekend zijn.

4.5. Kwaliteit ten aanzien van medewerkers

4.5.1. Personeelsbeleid

Landzijde heeft in de centrale organisatie 21 en op de Kwekerij 16 personen in dienstverband. De medewerkers vallen onder de cao GGZ.

Door de kleine omvang van de organisatie is er sprake van heel direct en persoonlijk personeelsbeleid. Afstemming van het personeelsbeleid vindt plaats in het werkoverleg. Het ziekteverzuim in 2019 bij Landzijde was 0,8%. Op de Kwekerij was dit in 2019 3,2%. Het ziekteverzuimcijfer voor Landzijde Centraal Bureau en de Kwekerij gezamenlijk komt uit op 1,9%.

Het aantal personen in dienstverband op kantoor van Landzijde bedraagt 2 leden Raad van Bestuur, 7 zorgcoördinatoren, 1 administrateur, 1 Business Controller en 7 administratieve medewerkers.

Met betrekking tot de Kwekerij Osdorp zijn er 15 (waarvan 1 vacant) medewerkers in loondienst. In 2019 is er 1 nieuwe medewerker in dienst getreden, is er 1 medewerker van werkgever gewisseld.

Er is geen dienstverband met de aangesloten zorgboeren. Dit zijn vrije ondernemers. Wel is er een samenwerkingsovereenkomst met de zorgboeren afgesloten. Landzijde organiseert met betrekking tot scholing en ontwikkeling studiebijeenkomsten en biedt zorgboeren de mogelijkheid tot een MBO opleiding. Regiocoördinatoren geven gevraagd en ongevraagd adviezen aan de individuele zorgboeren. De zorgcoördinatoren zijn op afstand beschikbaar om zorginhoudelijke adviezen te geven.

Landzijde heeft een beleid van goed werkgeverschap ontwikkeld waaraan de zorgboerderijen met personeel in loondienst, gehouden zijn. Dit om zeker te stellen dat alle medewerkers die op een zorgboerderij werkzaam zijn rechten en plichten conform een zorg CAO hebben. De personeelssamenstelling op de individuele boerderijen kent grote verschillen. Deze verschillen zijn bekend bij de zorgcoördinatoren en zijn medebepalend voor de werktoedeling. Nieuwe zorgboerderijen kunnen zich melden bij Landzijde. Er volgt dan een vastgestelde aansluitingsprocedure.

4.5.2. Evaluaties met de zorgboeren

Jaarlijks worden er door de regiocoördinatoren evaluatiegesprekken gevoerd met de zorgboeren. Hiervan wordt een verslag gemaakt dat aan de bestuurders wordt toegestuurd. Bijzonderheden worden door de regiocoördinator met de bestuurders besproken en teruggekoppeld aan de desbetreffende zorgboerderij.

Daarnaast wordt er door de bestuurders jaarlijks met de regiocoördinator de algemene trend van het functioneren van de zorgboerderijen doorgenomen en hoe de samenwerking zorgboerderijen, regiocoördinator en Landzijde in de desbetreffende regio wordt ervaren.

Tevens bezoekt een van de bestuurders jaarlijks van elke regio een netwerkavond om o.a. de samenwerking zorgboerderijen met Landzijde te bespreken, input van de zorgboerderijen te vragen op de ontwikkeling welke Landzijde volgens hen zou moeten doormaken. Landzijde hecht grote waarde aan de tevredenheid en de betrokkenheid van de zorgboerderijen. Naast de betekenis die Landzijde voor haar cliënten wil hebben en wil bewijzen, is er natuurlijk ook eenzelfde verplichting naar de zorgboerderijen. In 2019 was er grote tevredenheid onder de zorgboerderijen. Omgekeerd is er bij het bestuur en de organisatie grote tevredenheid over de zorgboerderijen.

Ook maken de regiocoördinatoren jaarlijks een jaarverslag van de activiteiten en ontwikkelingen in hun regio.

4.5.3 Kwaliteit van het werk

De zorgcoördinatoren hebben een HBO opleiding op het gebied van zorg. Drie van de zorgcoördinatoren zijn geregistreerd in het SKJ register. Daarnaast zijn er drie regiocoördinatoren geregistreerd in het SKJ register.

Twee van de regiocoördinatoren hebben de MBO opleiding agrarisch zorgbedrijf afgerond en zijn daarnaast actief boer. Eén regiocoördinator is socioloog en actief boer. Twee regiocoördinatoren hebben een HBO zorgopleiding en een hiervan is boerenzoon. De administratieve medewerkers hebben een administratieve opleiding op MBO niveau alsmede dat één van hen ook een verpleegkundige opleiding als achtergrond heeft.

De Business Controller heeft een universitaire opleiding als registeraccountant. Het lid van de Raad van Bestuur heeft een HBO opleiding op het gebied van zorg. De voorzitter van de Raad van Bestuur heeft een universitaire opleiding bedrijfskunde en een jeugdzorgachtergrond.

Landzijde onderhoudt het MBO/HBO werk- en denkniveau van de zorgboeren door op de netwerkvondens actief scholing en intervisie aan te bieden en de zorgboerderijen allerlei te volgen cursussen, scholingsavonden en symposia aan te bieden. Via Landzijde zijn aanvullend 56 zorgboeren voor de zorg (aanvullend) geschoold op MBO 4 niveau.

4.6 Materiële controles/externe onderzoeken

Regelmatig worden externe controles uitgevoerd op het gebied van de kwaliteit van zorg en met betrekking tot de administratieve organisatie. Bij alle controles bleek dat Landzijde op alle gecontroleerde kwaliteitsaspecten ruim voldoende tot goed scoorde. Dit geldt voor zowel de centrale organisatie als de locatie van de zorgboerderij. Ook de onderlinge samenhang en afstemming was goed. Daar waar er verbeterpunten zijn geconstateerd, heeft Landzijde deze graag ter harte genomen.

Vanuit al deze materiële controles is de rechtmatigheid van de geleverde zorg vastgesteld. De gehele AO/IB is geactualiseerd en beschreven.

Concluderend kan gesteld worden dat de Administratieve Organisatie en de Interne Beheersing van dien aard zijn dat er recht wordt gedaan aan zowel de interne als externe eisen die aan de organisatie worden gesteld. Ook de accountant is tot deze conclusie gekomen. Landzijde beschikt over een ISO-certificaat.

4.7 Samenleving

Zorgboerderijen staan nadrukkelijk midden in de samenleving.

Voor de klant betekent dit:

- Op een heel laagdrempelige manier met weinig externe prikkels wordt samengewerkt in ECHT werk.
- De cliënten zijn door gebruik te maken van de dagbesteding op de zorgboerderijen meer gaan participeren in de samenleving. Ze komen veelal vanuit zorginstellingen of eenzame woonsituaties naar een werkomgeving waar nieuwe en andere contacten ontstaan. Cliënten doen sociale contacten op met de boer en boerin maar ook met elkaar. Veelal zijn dit ook cliënten vanuit andere doelgroepen en instellingen. Men ondervindt dat men vaak wat voor elkaar kan betekenen.
- Dit gebeurt in een ongedwongen sfeer waarbij de rust, ruimte, natuur en structuur van de boerderij versterkende factoren zijn.
- Op veel zorgboerderijen worden (digitale) leer-en scholingsmogelijkheden aangeboden en op de Kwekerij Osdorp een MBO1 opleiding.
- Afhankelijk van de zorgboerderij waar de cliënt begeleid wordt, zijn er veel verschillende contacten met leveranciers, bezoekers, loonbedrijven, afnemers en collega boeren. Kortom een breed scala aan mogelijkheden waar ook gericht gebruik van gemaakt wordt. Dit wordt door de cliënt als belangrijk aangegeven bij de resultaatmeting.

Voor de landbouw betekent dit:

- Agrarische bedrijven gaan er aantrekkelijker uit zien waarmee het platteland waar ze gevestigd zijn opgewaardeerd wordt. Ook wordt het verlenen van zorg een sociale en economische factor van enig belang op het platteland hetgeen een positieve invloed heeft op de kwaliteit van het platteland.
- Boeren en boerinnen die dagelijks samenwerken met groepen mensen staan anders in hun bedrijf. Dit heeft ook gevolgen voor hun primaire productieproces. Het landbouwbedrijf is open voor publiek en vindt hiermee aansluiting bij streekeigen landbouw en andere wensen die mensen uit de stad hebben m.b.t. landbouw. Voorbeelden hiervan zijn educatie, recreatie, streekproducten, mooi landschap en natuurbeheer.
- Door de integratie van zorg op een agrarisch bedrijf wordt in een toenemend aantal gevallen het bedrijf voor jonge agrariërs weer aantrekkelijk. Jonge boeren zien weer perspectief om een bedrijf te beginnen of voor te zetten en zorgen hiermee automatisch voor de continuïteit van landbouw & zorg in combinatie met de agrarische activiteit.
- Een kans op uitbreiding van de dienstverlening met trajecten op het snijvlak van zorg en participatie.
- Een kans op uitbreiding van de dienstverlening op het snijvlak van zorg en onderwijs.

Met betrekking tot de WMO betekent dit:

- Van zorginstellingen wordt gevraagd om bij de begeleiding van cliënten meer de nadruk te leggen op zelfredzaamheid, participatie en het gebruik maken van het netwerk van de cliënt. Op zorgboerderijen van Landzijde was dit al de gebruikelijke werkwijze. Een verbeterpunt ligt op het vlak van het netwerk van de cliënt. Omdat cliënten uitsluitend voor dagbesteding bij Landzijde in zorg zijn en ook vaak

individuele begeleiding krijgen, die wordt geboden door andere instellingen, zal Landzijde meer en vaker in overleg (ketenzorg) met de andere organisaties willen en moeten treden. In 2018 heeft dit verder vorm gekregen en zijn er nieuwe samenwerkingen ontstaan met onderwijs.

4.7.1 SROI

Social Return on investment (SROI) is sinds 2013 door de overheid als voorwaarde opgenomen in veel aanbestedingen. SROI bij aanbestedingen is primair bedoeld om personen met een afstand tot de arbeidsmarkt meer kansen te geven op werk of ontwikkelingsmogelijkheden. Vanaf de invoering van de Wmo geldt de SROI verplichting ook voor zorgaanbieders, al is er wel discussie over de logica bij het opleggen van een verplichting aan organisaties die al een sociaal maatschappelijke doelstelling hebben.

De afspraken per gemeente verschillen qua verplichting, vorm, opvolging en rapportage. Het leveren van sociaal rendement is de corebusiness van Landzijde. Elke dag van waarde zijn door te investeren in mensen en maatschappelijk verantwoord te ondernemen is wat ons drijft. We maken de bijdrage die we leveren ook graag zichtbaar. We doen dit via onze jaarverantwoording. In dat opzicht is Landzijde van mening dat een aparte SROI verplichting tot onnodige bureaucratie leidt. Landzijde heeft zich pragmatisch ingesteld op de SROI verplichting.

Jaarlijks wordt gekeken welke posten er kunnen worden opgevoerd om aan het totaalbedrag van onze verplichting te voldoen. We doen dit voor Landzijde als totaal. Maatschappelijk verantwoord ondernemen voor Landzijde bestaat uit:

- Investeren in de kwaliteit van de bij Landzijde voor de zorg aangesloten boerderijen door:
  - het organiseren van permanente educatie en intervisie voor boeren
  - keurmerk Kwaliteit laat je Zien voor alle boerderijen
  - met behulp van Vanzelfsprekend meten we de tevredenheid van onze deelnemers en de effectiviteit van de zorg op onze boerderijen
  - zorgboeren worden ondersteund bij de uitvoering van de kritieke zorgtaken door zorg- en regio-coördinatoren.
- Bevorderen van de inspraak van cliënten op het beleid:
  - Landzijde beschikt over een centrale cliëntenraad
  - we stellen een extern begeleider beschikbaar ter ondersteuning van de CCR.
- Investering in Kwekerij Osdorp als sociale onderneming als onderdeel van Landzijde
  - duurzaamheidsbeleid voor Kwekerij Osdorp
  - bieden van beschut werkplekken
  - we maken gebruik van Roads (ook een sociale onderneming) voor vervoer
  - waar nodig bieden we dagdelendagbesteding boven de indicatie
  - externe ondersteuning voor de cliëntenraad van de kwekerij
  - voor alle deelnemers een warme maaltijd tijdens de dagbesteding
  - taalonderwijs
  - MBO 1 opleiding

- Vriendentuinen, waarmee we een constante toevoer van eieren en groente naar de voedselbank organiseren.
- Bieden van opleidingsmogelijkheden aan deelnemers in zorg:
  - Buiten Gewoon Leren-onderwijs in samenwerking met het onderwijs aan dreigende schooluitvallers
  - cursussen en trainingen; oa BHV, BGL-digitaal
  - Buiten Gewoon Leren-leerwerktraining (in ontwikkeling)
- Bieden van stagemogelijkheden en opleidingsplaatsen op de boerderijen (o.a. BBL en MBO).
- Stimuleren van natuurbeheer en biodiversiteit.
- Bijdragen aan de ontwikkeling van de zorglandbouw;
  - als actief lid participeren in de Federatie Landbouw en Zorg
  - Zonmw project gericht op het ontwikkelen van een kwaliteitskader voor de zorglandbouw.

4.8 Meerjarenbeleid

In 2016 heeft Landzijde het meerjarenbeleidsplan 2017-2020 vastgesteld. In dit plan staan onze visie op zorg en onze werkwijze beschreven, zijn onze speerpunten benoemd en reflecteert Landzijde op zichzelf en de zorgomgeving waarin het opereert.

De titel van dit plan is: “Morgen beter dan vandaag”. Deze naam geeft onze ambitie weer. Landzijde ziet zichzelf als een lerende organisatie, die haar dienstverlening naar cliënten en zorgboeren (liefst) elke dag beter wil doen. Landzijde doet dit vanuit een sterke basis maar in een dynamisch tijdperk. Landzijde wil met een open blik blijven volgen waar kansen zijn, waar mensen ons nodig hebben, waar wij nieuwe mogelijkheden zien om waarde toe te voegen en waar onze zorgboerderijen op moeten kunnen rekenen; een proactieve dienende en sterke organisatie.

Wij zijn tevreden over de uitkomsten van dit meerjarenbeleid als de cliënttevredenheid op basis van doelrealisatie hoog blijft, als wij door veel verschillende doelgroepen goed gevonden blijven worden, als aan zorgboeren continuïteit van de dienstverlening kan blijven worden geboden, als Landzijde over vijf jaar nog steeds financieel gezond blijkt te zijn en wij als team elke dag met veel plezier en enthousiasme werken om hetgeen wij doen morgen beter te doen dan vandaag.

Doelstellingen welke Landzijde zal blijven nastreven zijn onder andere:

- De deelnemers die dagbesteding bij Landzijde volgen, die kwalitatieve zorg te leveren die zij en onze opdrachtgevers van ons vragen.
- Investeren in het digitale Resultaat Meetsysteem om cliënten meer in een regiepositie te brengen t.a.v. het eigen zorgproces.
- De boerderijen blijvend ondersteunen in de verdere ontwikkeling van kwaliteit.
- In samenspraak met de gemeenten en zorgkantoren en collega zorginstellingen het aanbod van Stichting Landzijde aanpassen aan de eisen en verwachtingen die de

gemeenten stellen ten aanzien van de WMO en zorgkantoren ten aanzien van de WLZ.

- Het ontwikkelen en implementeren van educatie en onderwijs op enkele zorgboerderijen voor kinderen en jeugd om zo de aansluiting bij onderwijs of werk te vergroten.
- Contacten en contracten met (vrijwel) alle gemeenten in het werkgebied van Landzijde te onderhouden en te intensiveren.
- Het personeel voldoende zekerheid te geven en betrokken te houden omtrent de veranderingen binnen de zorg waardoor hun tevredenheid in hoge mate aanwezig blijft.
- Het ziekteverzuim laag te houden.
- In samenwerking met de Federatie Landbouw en Zorg het project Vriendentuinen van een provinciaal naar landelijk niveau te brengen en te continueren.
- Het verder invullen van de vriendenstichting om innovatieve, verbredende projecten van Landzijde te ondersteunen c.q. mogelijk te maken.

Belangrijke zaken die in 2019 zijn uitgevoerd c.q. behaald zijn o.a.:

- Landzijde heeft in het kader van de WMO met 49 gemeenten contracten afgesloten. Met betrekking tot de Jeugd is dit met 47 gemeenten gerealiseerd. Met alle gemeenten zijn goede contacten opgebouwd en is er samenwerking.
- Ook is Landzijde in het kader van de Wet Langdurige Zorg voor de functie dagbesteding voor 2019 door drie zorgkantoren gecontracteerd.
- Er zijn veel contacten en samenwerkingsvormen met collega instellingen in het kader van de WMO en de Jeugdwet.
- Alle boerderijen hebben het kwaliteitskeurmerk behaald.
- Landzijde heeft de ISO certificering behaald.
- In de evaluaties van Landzijde met de zorgboerderijen is een hoge mate van tevredenheid over elkaars functioneren.
- Het gebruik van het resultaat meetsysteem Vanzelfsprekend is in 2019 gecontinueerd, met helaas iets minder vragenlijsten omdat er inlogproblemen zijn geweest.
- De klanttevredenheid blijft onverminderd hoog.
- Er zijn positieve financiële resultaten behaald.
- Het ziekteverzuim is laag gebleven.
- Het aantal cliënten dat in 2019 dagbesteding op een zorgboerderij heeft gevolgd is toegenomen en Landzijde heeft aan deze vraag kunnen voldoen.
- Het ECD is ingevoerd bij het grootste deel (80%) van de boerderijen. In 2020 zullen alle boerderijen beschikken over en werken met het ECD. De zorgboeren worden in kleine groepen getraind en daarna intensief door de administratie ondersteund.
- Met het indicatiebureau hebben we de kwaliteit van onze service verbeterd.
- We hebben een nieuw kantoor betrokken en het ICT systeem vernieuwd.
- Het project Vriendentuinen heeft er in geresulteerd dat er wekelijks naast de geleverde groenten en aardappelen ook door ca 800 kippen eieren worden gelegd die beschikbaar komen voor Voedselbanken.
- De samenwerking met het onderwijs heeft er in geresulteerd dat kinderen die niet

meer naar school durven, willen, mogen of kunnen nu een educatietraject op een Landzijde zorgboerderij volgen en zich (weer) gezond verder gaan ontwikkelen en een volgende stap kunnen zetten in hun leerontwikkeling en algeheel welbevinden.

- Buiten gewoon leren digitaal geeft alle deelnemer binnen de dagbesteding de kans zich verder te ontwikkelen.
- Op het gebied van duurzaamheid hebben we in 2019 voor Kwekerij Osdorp:
  - Alle producten pesticidevrij geleverd. Tijdens de groei van de planten wordt gewerkt met biologische bestrijding.
  - LED verlichting aangelegd
  - Geïnvesteed in een klimaatcomputer

4.9 Financieel beleid

Ook over het jaar 2019 is de jaarrekening vastgesteld en goedgekeurd.

Door de geringe overhead van Landzijde zijn we in staat om de beschikbare budgetten aan te wenden waarvoor ze bedoeld zijn, namelijk het bieden van kwalitatief optimale begeleiding die uitgevoerd wordt op de aangesloten zorgboerderijen.

Landzijde zal er op toezien dat het percentage van de overhead niet toeneemt bij het groeien van de organisatie. Hierover voert de Raad van Bestuur overleg met de Raad van Advies waarin de zorgboeren zijn vertegenwoordigd en met de Centrale Cliëntenraad. Uiteraard houdt de Raad van Commissarissen toezicht op dit proces.

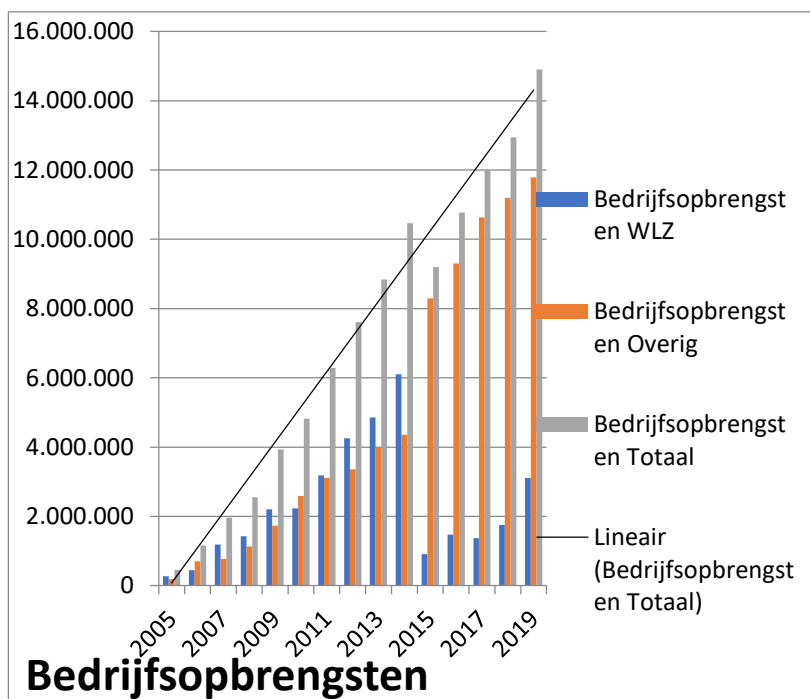
Landzijde is in staat om op het gebied van prijs en kwaliteit jaarlijks scherp te offeren. Vanuit de visie waarmee gewerkt wordt en binnen de mogelijkheden die er zijn, wordt aan zo veel mogelijk mensen ondersteuning geboden.

Landzijde heeft met verschillende intramurale instellingen afspraken gemaakt over de invulling van de dagbesteding.

Landzijde vergoedt een aantal investeringen van zorgboerderijen in het kader van de kwaliteitscertificering. Daarnaast is in het kader van het project Buiten Gewoon Leren op ruim twintig boerderijen de ICT aangepast en zijn notebooks verstrekt.

De financiële situatie van Landzijde is in 2019 verder versterkt door een positief resultaat.

- Het positieve resultaat is € 535.505,-
- De omzet is in 2019 t.o.v. 2018 toegenomen met 15,1%.
- De solvabiliteit is in 2019 70% en was in 2018 71%.
- Het eigen vermogen is in 2019 32% ten opzichte van de opbrengsten. In 2018 was dit 34%.
- De liquiditeit is op 31-12-2019 € 4.584.629,- en was in 2018 € 3.914.396,-
- De kasstroom in 2019 is positief ten opzichte van 2018.

Afb. Opbrengsten per jaar

4.10 Projecten

Buiten Gewoon Leren; educatie op zorgboerderijen

Buiten Gewoon Leren (BGL) is een onderwijszorgarrangement dat beschikbaar is voor kinderen in de leeftijd vanaf 7 jaar die niet meer naar school durven, kunnen, mogen, willen of waarvoor nu (te) vaak geen passend onderwijs kan worden gevonden en aangeboden. Een belangrijk doel van Buiten Gewoon Leren (BGL) is dat leerlingen, die om welke reden dan ook in een impasse zijn geraakt, zich (weer) gezond verder gaan ontwikkelen en een volgende stap kunnen zetten in hun leerontwikkeling en algeheel welbevinden.

De partners binnen BGL beschouwen een BGL-traject als succesvol, indien er aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er is (weer) sprake van (leer)ontwikkeling bij het kind, waardoor een volgende stap gezet kan worden;
- Er is weer leerplezier bij het kind; het kind beleeft weer plezier in het leren en leven;
- Alle betrokkenen zijn positief over het resultaat / de behaalde doelen (kind, ouders, zorg- en onderwijsprofessionals) (doelen zijn meetbaar; OPP/Topdossier is hulpmiddel)

Vanaf de start van BGL zijn 24 kinderen ingestroomd. Het betreft 23 jongens en 1 meisje. De leeftijd varieert van 6 tot 12 jaar. Van deze 24 kinderen kwamen er 7 uit het reguliere basisonderwijs, 13 uit het speciaal onderwijs, 2 uit de Viertaal/Kentalis-Signis (cluster 2) en 2 uit een behandelsetting.

Bij alle kinderen is de problematiek ernstig te noemen. Zowel op kindniveau als op het systeemniveau. Zo is er sprake van ernstige gedragsproblemen en/of stoornissen, angst, traumata, hechtingsproblematiek, stoornis in het autistisch spectrum en problemen in de thuissituatie. Daarbij zijn echter de onderwijs- en de ondersteuningsbehoeften leidend en niet de diagnoses.

We monitoren de resultaten van BGL middels wetenschappelijk onderzoek. Dit wordt in 2020 afgerond. De resultaten lijken succesvol. Meer dan 60% van kinderen stroomt terug naar het onderwijs na een traject in BGL. Dit kan nog verder stijgen als er meer geschikte vervolgplekken zijn.

Er is in een start gemaakt met een uitbreiding naar de regio's Kop van NH, Zaanstreek-Waterland en West-Friesland, ook voor oudere jeugd. In de onderwijszorgarrangementen is het nemen van gezamenlijke verantwoordelijkheid cruciaal. Alleen door het bundelen van expertise en financiën kunnen deze arrangementen aan kinderen en jeugdigen worden geboden.

Naast BGL voor jongere kinderen hebben we in 2019 ingezet op de ontwikkeling van BGL digitaal en BGL werktraining. Alle cliënten hebben middels BGL digitaal op zorgboerderijen van Landzijde de mogelijkheid om tijdens hun dagbesteding educatieprogramma's te volgen. Dat kunnen alle mogelijke vormen van onderwijs of educatie zijn: algemeen, beroepsgericht, hobbymatig. Deze educatie maakt hen (weer) nieuwsgierig, verrijkt hun leven en kan er mede voor zorgen dat zij nieuwe stappen maken in hun leven: vanuit de dagbesteding naar een (meer) zelfstandige plek in de maatschappij. Door onze aanpak worden zij intrinsiek gemotiveerd op te komen voor zichzelf, leren zij iemand te zijn die er toe doet, iemand te zijn die iets kán en iets wil. In 2019 zijn 36 boerderijen aangesloten en 108 deelnemers actief geweest in BGL digitaal.

Vriendentuinen

Het basisidee van Vriendentuinen is dat de deelnemende zorgboerderijen op een gemiddelde oppervlakte van minimaal 500m² verse producten gaan verbouwen (met een gemiddelde opbrengst van gemiddeld 2 kilo per vierkante meter) voor de Voedselbank. Niet leveren wat over is, maar de volledige oogst. In voorjaar 2017 is Vriendentuinen als project afgerond. Landzijde zet de Vriendentuinen zelfstandig voort. Er worden wekelijks groenten en eieren geleverd aan diverse voedselbanken in Noord-Holland.

Dit doen wij omdat;

- Het ondersteunen van mensen, die niet vanuit eigen mogelijkheden toegang hebben tot goed of voldoende goed voedsel, goed past bij zorgboerderijen.
- Zorgboeren spreken hun agrarische netwerk aan om ook mee te doen
- Cliënten een belangrijke rol hebben in de Vriendentuinen.
- De Vriendentuinen versterkt het imago van Landzijde

Cliënten op zorgboerderijen verbouwen groenten voor de plaatselijke voedselbank. Zo helpen mensen die ondersteuning nodig hebben in hun leven (dagbesteding) weer andere

mensen die ook ondersteuning nodig hebben in het leven (voedsel). Dit is enorm zingevend en versterkt het gevoel van eigenwaarde. Naast de groenten leveren boerderijen samen wekelijks ook ca. 4.000 eieren.

De kracht van de zorglandbouw

Het formuleren van een eigen kwaliteitskader voor de zorglandbouw staat komende jaren op de agenda van de Federatie Landbouw en Zorg. Landzijde is hierbij mede-initiatiefnemer en actief betrokken, zowel in de stuurgroep als in de verschillende werkgroepen. Dankzij steun vanuit ZonMW wordt in het project “Kracht van de zorglandbouw” de komende jaren flink aandacht besteed aan de kwaliteit van de zorglandbouw.

De zorglandbouw heeft in Nederland een welkome vernieuwing kunnen brengen voor mensen die zorg, begeleiding of een woonplek zoeken, waaronder ouderen, mensen met een verstandelijke beperking of psychiatrische aandoening. De afgelopen 15 jaar is de zorglandbouw haar kinderschoenen ontgroeid. Ze krijgt nu te maken met uitdagingen om in haar grote verscheidenheid te blijven ontwikkelen, zonder haar unieke meerwaarde daarbij te verliezen.

Het doel is dat de zorglandbouw haar unieke kernkwaliteiten en onderscheidende waarde versterkt en tegelijkertijd net zo professioneel blijft als andere spelers in de zorg. We vinden het belangrijk, dat de kwaliteit zoals beleefd door cliënten en mantelzorgers (de ‘beleefde kwaliteit’) en de kwaliteit zoals verantwoord richting toezichthouders (‘verantwoorde kwaliteit’) niet ten koste van elkaar gaan. Verder willen we meer dan eenmalig kennis ontwikkelen en uitwisselen: we gaan bouwen aan een duurzame kennisinfrastructuur in en rond de zorglandbouw.

4.11 Kwekerij Osdorp

Kwekerij Osdorp is een kassencomplex van 5 ha waarvan 3 ha kassen zijn.

De Kwekerij valt volledig onder de verantwoordelijkheid van Landzijde. De dagelijkse leiding is in handen van een locatiedirecteur.

De locatiedirecteur heeft de bevoegdheden om zelfstandig te besluiten mits het past binnen de afspraken zoals die gemaakt zijn in de begroting en het teeltplan en aansluiten bij de visie van De Kwekerij en Landzijde.

Binnen deze zorgtuinderij volgen dagelijks tussen de 70-90 cliënten hun dagbesteding. De doelgroep bestaat grotendeels uit OGGZ cliënten afkomstig uit Amsterdam. Middels eigen busjes worden deze cliënten uit geheel Amsterdam opgehaald. Het vervoersproject van ROADS verzorgt een deel van dit vervoer. Naast de dagbesteding is er ook de mogelijkheid om facultatief Nederlands taalonderwijs te volgen alsmede dat er een groep deelnemers een MBO-1 opleiding volgt.

Op de Kwekerij is 16 fte personeel in loondienst, waarvan op 31-12-2019 1 vacant is. Op Kwekerij Osdorp realiseert Landzijde een belangrijk deel van haar SROI doelen en verplichtingen.

Op de Kwekerij worden zowel potplanten als groenten geteeld. Voor de potplanten zijn er vaste afnemers gevonden waar met grote tevredenheid wordt samengewerkt.

Wat betreft groenten worden er diverse tomatensoorten geteeld alsmede paprika's en aubergines. Met name Smeding en La Place/Jumbo zijn de belangrijkste afnemers. Ook hier verloopt de samenwerking met een grote mate van tevredenheid en hebben de afnemers zich ook voor 2020 aan de Kwekerij gebonden.

Op Kwekerij Osdorp staat de agrarische productie op een hoog niveau. Er worden marktconforme producten afgeleverd die met veelal niet marktconforme arbeid worden geteeld. Dit is niet eenvoudig. Daarom worden er ook externe krachten ingezet. Enerzijds om aan de vraag naar hoogwaardige producten te kunnen voldoen. Anderzijds om het werk af te krijgen.

De insteek om met niet (arbeids-)marktconforme mensen (onze doelgroep) wel marktconforme producten te maken is uitdagend maar ook risicovol.

Het resultaat van de Kwekerij is -114.576,-. Een groot deel van dit verlies wordt veroorzaakt door de post afschrijvingen die vanaf 2020 zal dalen en minder op het resultaat zal drukken. De Kwekerij is van grote waarde voor mensen die ondersteuning nodig hebben bij hun dagbesteding. Tevens is de Kwekerij als sociale firma ook belangrijk voor het imago van Landzijde. Gezien deze primaire en secundaire doelstellingen van Landzijde wordt een beperkt verlies geaccepteerd bij de Kwekerij geaccepteerd.

4.12 Risico's en onzekerheden in een veranderende zorgomgeving

Voor Stichting Landzijde liggen de voornaamste risico's in de grootte van het werkgebied en daarmee in de veelheid en veelzijdigheid van contractuele afspraken. Ook is het grote aantal betrokken en wisselende personen aan de zijde van de gemeente een risico.

Slagen wij er in om blijvend van waarde te zijn voor alle gemeenten en individuele cliënten? Blijven wij gevonden worden door steeds wisselende verwijzers, beleidsmedewerkers en betrokkenen bij de financiële verwerking en afrekening? Kunnen wij de druk op ons eigen systeem en team aan?

Doordat Landzijde enerzijds een klein centraal bureau en anderzijds een groot werkgebied heeft, liggen er risico's in het proces van de transitie. De gemeenten vragen veel informatie en contact om hun "toekomstige" zorgaanbieders te leren kennen. Dit vraagt veel tijd en energie van de twee bestuurders terwijl de dagelijkse bedrijfsvoering, zeker van een steeds groeiende organisatie, ook de benodigde tijd, aandacht en energie vraagt.

Binnen het werkgebied van de 49 gemeenten is in 2019 de WMO ingekocht door 17 (2015 waren dit er nog 13) inkoopcombinaties, de Jeugd door 9 inkoopcombinaties en voor de dagbesteding in het kader van Beschermd Wonen door 2 regiogemeenten. Een risico is dat individuele gemeenten in de loop van de tijd toch meer directe invloed op de transitie willen hebben. Hierdoor gaan gemeenten zelfstandig de inkoop doen. Dit kan inhouden dat bestaande samenwerkingsverbanden worden opgeheven of anders worden ingevuld.

Wat betreft de tarieven en met name bij trajectprijzen is niet volledig in te schatten hoe zich dit financieel verhoudt tot de betalingen aan de boeren. De afspraak is om de doorbetalingen ook in 2020 in juli opnieuw te beoordelen en dit zo nodig bij te stellen, zowel in positieve als negatieve zin. Het risico is of wij met de neergang van tarieven onze boeren niet tevreden en aan Landzijde gebonden kunnen houden.

Vanaf 2016 is met onze toezichthouder afgesproken dat risicobeheersing een vast onderdeel wordt van de schriftelijke verslaglegging aan de Raad van Commissarissen, zodat elk kwartaal in de RvC de risico's geagendeerd zijn. Zo zijn onze risico's in beeld en worden besproken teneinde de effecten van deze risico's tot een minimum te beperken. Daarom in dit Jaardocument geen uitgebreide opsomming van risico's.

Volop risico's vanuit de WMO. Zo lijkt het en zo is het feitelijk ook! Maar een organisatie die hard werkt, tijdig investeert, luistert, zich laat adviseren, aandacht heeft voor veranderingen en haar gezond boerenverstand gebruikt, verzet op tijd de zeilen en houdt koers.

4.13 Risico's en onzekerheden ten gevolge van het COVID-19 virus.

Nederland is vanaf februari geconfronteerd met de uitbraak van het COVID-19 virus. In eerste instantie een aarzelende uitbraak tot het tot een versnelling kwam en de ziekenhuizen en met name de IC-capaciteit volledig werd benut. Het heeft vanaf 16 maart 2020 geleid tot een (intelligente) lockdown waarbij ook, in overleg met andere zorglandbouw instellingen, de dagbesteding vrijwel geheel gesloten is. De reden hiervoor is dat de dagbesteding een knooppunt van verschillende netwerken is en daarmee het risico bestaat om mee te werken aan een verdere verspreiding van het virus. Vanaf begin mei wordt de dagbesteding, met inachtneming van de RIVM maatregelen, geleidelijk aan weer opgestart. Dit gebeurt in overleg met de 5 regionale GGD's.

De belangrijkste risico's liggen op het gebied van de gezondheid van de deelnemers en de zorgboeren alsmede op de financiële schade. Tot en met 30 juni lijkt de omzetsdaling zo goed als volledig gecompenseerd te worden, al lijken de hoofdaannemers deze compensatie niet 1 op 1 te willen doorbetalen.

Met name door de beperkingen in het vervoer (je mag maar 1 deelnemer in een busje vervoeren) zal het volledig opstarten moeizaam zijn en zal dit een beperkend effect hebben op de capaciteit van de dagbesteding. Dit zal onherroepelijk tot een omzetsdaling leiden. Mocht er later in het jaar een nieuwe uitbraak komen dan worden de financiële risico's aannemelijk groter.

De aangesloten zorgboerderijen

BIJLAGE

5. Bijlage

A Aangesloten zorgboerderijen 2019

BEDRIJFSNAAM	NAAM CONTACTPERSOON	PLAATS	GEMEENTE BEZ.ADR.
ZORGBOERDERIJ DE SCHERMER	Broersen	Schermerhorn	Alkmaar
SAENMOND	Konijn-Kea	Starnmeer	Alkmaar
DE VOORWAYDE	Meijer-Bood	Driehuizen	Alkmaar
SCHERMEREYLANDT, FIRMA ZIJP-MELSE	Melse	De Rijp	Alkmaar
CSI STABLES STOETERIJ-ZORGBOERDERIJ	Schilder	Zuidschermer	Alkmaar
OOSTWIJK	Veen-Koning	Zuidschermer	Alkmaar
ZORGBOERDERIJ POLDERPRACT	Stroomer	Oterleek	Alkmaar
ZORGBOERDERIJ HET KLOOSTER	Klinkhamer-de Rooij	Grootschermer	Alkmaar
DE ANKERPLAATS	Putten	Ursem	Alkmaar
GEITENBOERDERIJ RIDAMMERHOEVE	Riteco	Amstelveen	Amstelveen
BOUWLUST	Oostveen	Amstelveen	Amstelveen
DE AMSTELTUIN	Kruijthoff	Amstelveen	Amstelveen
BOERDERIJ KERKZICHT	Vugt-Schmitz	Nes aan de Amstel	Amstelveen
DE BOTERBLOEM	Hoogendam	Amsterdam	Amsterdam
ZORGBOERDERIJ 'ONS VERLANGEN' B.V.	Kat-Disseldorp	Amsterdam	Amsterdam
DIKHOEVE MELKSCHAPEN-EN ZORGBOERDERIJ	Kuiper	Amsterdam - Ransdorp	Amsterdam
DE STOLP	Broek	Amsterdam	Amsterdam
FLORADORPRANCH	Bouman	Amsterdam	Amsterdam
KWEKERIJ OSDORP	Klaassen	Amsterdam	Amsterdam
KINDERBOERDERIJ DE BIJLMERWEIDE	Verweij	Amsterdam	Amsterdam
BOER(EN)ZORG	Eijsselstein	Amsterdam	Amsterdam
ZORGKWEKERIJ GROEN	Stricker	Amsterdam	Amsterdam
ELISABETHS HOEVE	Belkom	Middenbeemster	Beemster
KOMT EN GAAT IN VREDE	Uitentuis	Middenbeemster	Beemster
MET HART, TOG?	Hartog	Westbeemster	Beemster
MELKGEITENHOUDERIJ 'HET RIJPERWAPEN'	Waal	Zuidoostbeemster	Beemster
ZORGBOERDERIJ KONIJN	Konijn-Egas	Zuidoostbeemster	Beemster
BOOM / VAN DE NES	Boom	Middenbeemster	Beemster
LATENSTEIN	Stolp	West Beemster	Beemster
DAPHNE HOEVE	Lust	Noordbeemster	Beemster
ZORGBOERDERIJ EGMONDERMEER	Kraakman	Egmond aan den Hoef	Bergen
DE MAARTENSHOEVE	Kraakman	Egmond a/d Hoef	Bergen
DE GROEIERIJ	Oudendijk	Beverwijk	Beverwijk
WERKPLAATS EN TUINDERIJ DE ARK	Tooren	Bloemendaal	Bloemendaal

VAN TIENHOVENHOEVE	Mooij	Castricum	Castricum
HOF VAN KIJK UIT	Zijlstra	Castricum	Castricum
LANDJE VAN TINGELING	Liefting	Castricum	Castricum
SCHIMMELPENNINCKHOEVE	Verhoef	Baambrugge	De Ronde Venen
ZORGBOERDERIJ DEN HARING	Verhoef Den Haring	Baambrugge	De Ronde Venen
ZORGBOERDERIJ BINNEN BEST	Roelofsen	Abcoude	De Ronde Venen
TESSELAAR	Tesselaar	Huisduinen	Den Helder
T RADJE	Kemner	Venhuizen	Drechterland
ZORGBOERDERIJ LAAN	Laan	Middelie	Edam-Volendam
DE LANDMAN	Muts	Middelie	Edam-Volendam
DE KLAVERHOEVE	Vrolijk	Oosthuizen	Edam-Volendam
GROENE HANDEN	Hoek Spaans	Middelie	Edam-Volendam
HOEVE 'DOVE WILLEM'	Boer	Warder	Edam-Volendam
TERRA KIDS	Schager	Middelie	Edam-Volendam
WIJ TELEN GROENTE MET ZORG	Keulenaar	Haarlem	Haarlem
ELIZABETH HOEVE DE VOGEL	Arkel	Nieuw Vennepe	Haarlemmermeer
DE LANDYN	Mesman	Zwaanshoek	Haarlemmermeer
VLINDER	Nieuwenhuyzen	Hoofddorp	Haarlemmermeer
DE STRAALHOEVE	Staaveren	Vijfhuizen	Haarlemmermeer
DIER -EN -VRIEND	Olsthoorn-Bleeker	Vijfhuizen	Haarlemmermeer
DE FRUITBLOEM	Reeuwijk	Abbenes	Haarlemmermeer
ZORGERF BOERENGELUK	Geluk	Nieuw Vennepe	Haarlemmermeer
DE BADHOEVE	Fokkink	Badhoevedorp	Haarlemmermeer
ZORGBOERDERIJ DE BADHOEVE	Dekker	Badhoevedorp	Haarlemmermeer
DE WICEVOORTER STADSBOEREN	Graaff-Verzijden	Cruquius	Haarlemmermeer
ZORGTUIN DE DUINKANT	Meijland	Heemskerk	Heemskerk
KWEKERIJ ASTRESIA	Kamphuis	Heerhugowaard	Heerhugowaard
NOORDEREND	Borst-Liefting	Heerhugowaard	Heerhugowaard
LANDGOEDWINKEL EN LUNCHTUIN DE RADING	Kol	Hilversum	Hilversum
ZORGBOERDERIJ HET GOOI	Blauwendraat	Hilversum	Hilversum
DE MEENTBOERDERIJ	Jansen	Hilversum	Hilversum
LAND EN BOSCHZIGT	Brandsma	"s Graveland	Hilversum
MEERHOEVE	Appelman	Slootdorp	Hollands Kroon
HOEVE ENGELENBURGH	Burgemeestre-Zwaan	Nieuwe Niedorp	Hollands Kroon
BUITENGEWOON IN DE POLDER	Rustenburg	Lutjewinkel	Hollands Kroon
ZORGHOEVE NIEUW GELUK	Ruijgrok	Westerland	Hollands Kroon
KLAVERWEIDE	Klaver	Hensbroek	Koggenland
ANDRÉ HOEVE	Schilder	Spierdijk	Koggenland
STICHTING BOERENZORG ZUIDERMEER	Peetoom	Zuidermeer	Koggenland

DE MIJZENHOEVE	Dekker	Avenhorn	Koggenland
STICHTING STILLE PIETER	Schilder	Scharwoude	Koggenland
X STABLES BV	Praat	Wijdewormer	Koggenland
PENSIONSTAL MOLENAAR	Molenaar	Den Ijp	Landsmeer
DE MARSEN	Joop	Landsmeer	Landsmeer
DE GROENE BOERDERIJ	Groeneveld	Den Ijp	Landsmeer
ONS BOETJE	Buskermolen	Landsmeer	Landsmeer
ZORGBOERDERIJ DE TULP	Kamper	Andijk	Medemblik
DE BIJENSTAL	Glazenborg	Opperdoes	Medemblik
GIEGEL	Jofriet	Nibbixwoud	Medemblik
DE WESTERWEI	Stam	Sijbekarspel	Medemblik
ZORGBOERGONDISCH	Scholtens	Wervershoof	Medemblik
ZORGBOERDERIJ HOOGERLUST V.O.F.	Schwartz	Muiden	Muiden
MANDRILL	Schipper	Spanbroek	Opmeer
ZORGBOERDERIJ DE STEURHOEVE	Vollebregt	Spanbroek	Opmeer
DE LAGE HOEK	Kool	Opmeer	Opmeer
ZORGBOERDERIJ BOEIEND	Moel-Baltus	Warmenhuizen	Schagen
BLIJ OP DE BOERDERIJ	Sprenkeling	't Zand	Schagen
DE VRIJHEID	Borst-Braas	Warmenhuizen	Schagen
DE ROEMERIJ	Roemer	Sint Maartensbrug	Schagen
GEITENHOUDERIJ 'T ROODE HART	Borst	Burgerbrug	Schagen
DE SCHAPENSTREEK	Alderwegen	Lutjebroek	Stede Broec
FRUITKWEKERIJ 'T KEETJE	Boer	Lutjebroek	Stede Broec
ZORGBOERDERIJ HET KOOGHUIS	Terra	Uitgeest	Uitgeest
INNER-ART	Hoogendoorn	De Kwakel	Uithoorn
SINNEVELD	Hartendorf-Sintenie	Santpoort-zuid	Velsen
DE EILANDSTAL	Ebbelaar	Broek in Waterland	Waterland
WATERLAND	Nankman	Broek in Waterland	Waterland
MOESTUIN VAN JAGTLUST	As	's-Graveland	Wijdmeren
BOERDERIJ WATERVLIET	Hertog	Wormer	Wormerland
JOCOBREEBAART	Breebaart	Wijdewormer	Wormerland
LIMOSAHOEVE	Maas-Krijgsman	Spijkerboor- Wormerland	Wormerland
ZEEMANSLUST	Tiel	Spijkerboor	Wormerland
LANDGOED SPIJKERBOOR	Meulen	Spijkerboor	Wormerland
BOERDERIJ SAENS GROEN	Bayzid	Wormer	Wormerland
STAL LIZA	Bruggen	Berkhout	Wormerland
ZORGBOERDERIJ VREDESBEST	Boekel	Assendelft	Zaanstad
WHITE RANCH	Wit	Assendelft	Zaanstad
HUMANIMAL	Dekker	Zaandam	Zaanstad

